

เปิดใจ ไชยปัญญา

เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

การส่งเสริมการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ :
ประเด็นจากกการตรวจสอบการเงิน

คณะวิทยากรจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

คำว่า “การตรวจสอบการเงิน”

- การตรวจสอบการแสดงผลทางการเงินของหน่วยรับตรวจ
ว่าเป็นไปตาม**แม่บทการรายงานทางการเงิน** และอาจรวมถึง
การ**ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย**ที่มีผลกระทบ
ต่อการกำหนด**จำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูล**ที่มีสาระสำคัญ
ในรายงานการเงิน

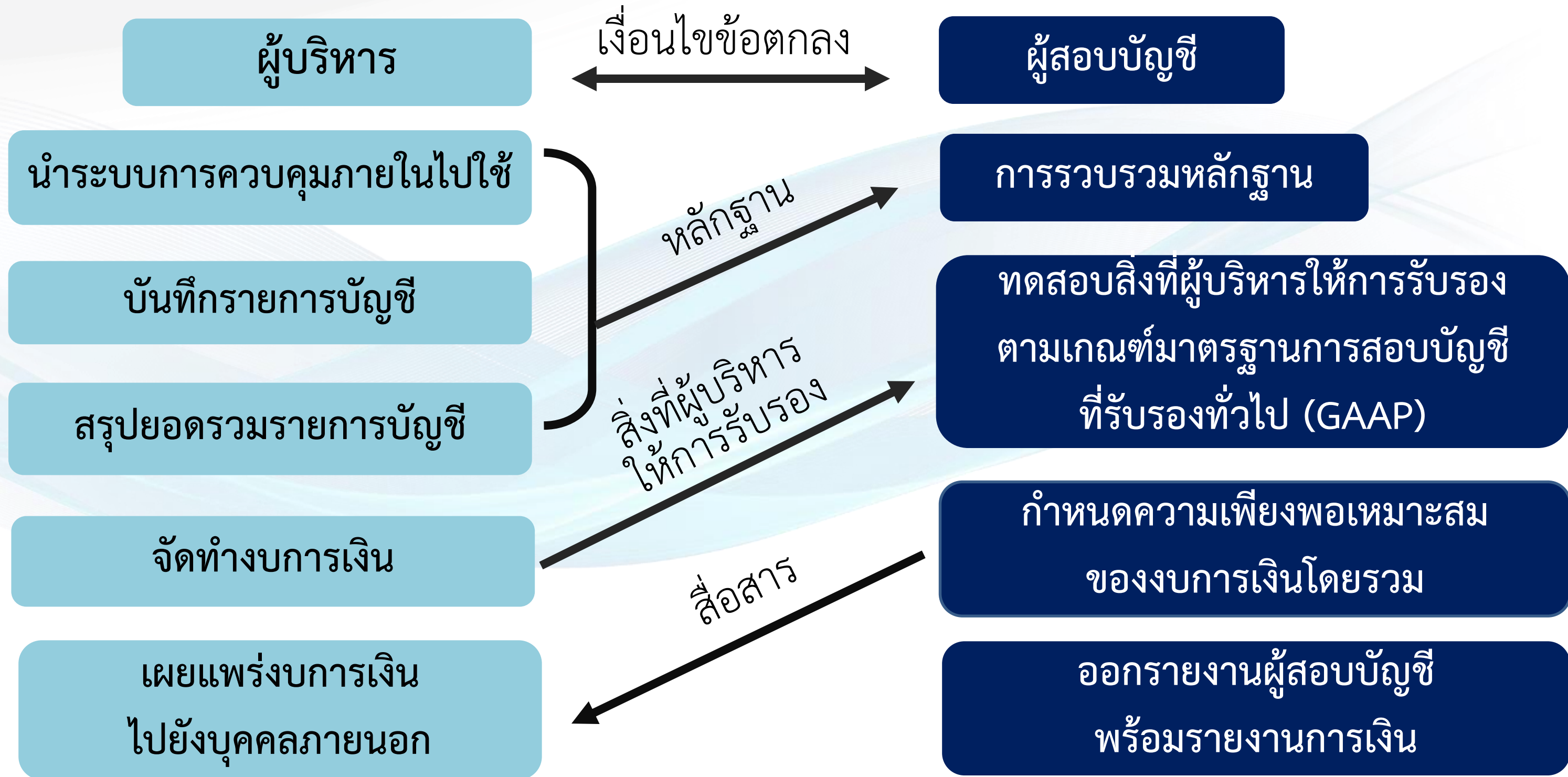

เปิดใจ ไขปัญหา

เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ใครบ้างที่ใช้ประโยชน์จากรายงานการเงิน

ฝ่ายนิติบัญญัติ

ฝ่ายบริหาร

ฝ่ายตุลาการ

ประชาชน

เจ้าหน้าที่

สื่อมวลชน

รายงานการเงิน

การบริหาร
การเงินภาครัฐ

การตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน
เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

การแจ้งผลการ
ตรวจสอบ

รายงานข้อเสนอแนะ

การส่งเสริมการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ : ประเด็นจากการตรวจสอบการเงิน

ความรับผิดชอบของผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่ ในการกำกับดูแล เป็นไปตาม...

- 1 กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ
- 2 กฎระเบียบว่าด้วยการงบประมาณ
- 3 กฎหมายว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
- 4 ระเบียบ/ข้อบังคับ ฯลฯ เกี่ยวกับการเงินการคลัง

เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รัฐวิสาหกิจ

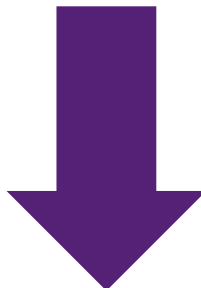
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน
หรือ ...

ส่วนราชการ/
องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น/
หน่วยงานของรัฐอื่น

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและ
นโยบายการบัญชีภาครัฐ

ทุนหมุนเวียน

หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

หนังสือชี้แจงความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการเงินประจำปีงบประมาณ

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๓.๓/ว ๓๖๕๑

ถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ทุกจังหวัด

ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๐ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานการเงินประจำปีงบประมาณ ส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบและนำส่งกระทรวงการคลังภายใน ๙๐ วันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ประกอบกับกระทรวงการคลังได้พัฒนาระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ (New GFMS Thai) เพื่อทดแทนระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) โดยให้หน่วยงานปฏิบัติงานในระบบ New GFMS Thai ตั้งแต่วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๕ นั้น

กรมบัญชีกลางแจ้งว่า เพื่อให้การจัดทำรายงานการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและกระทรวงการคลัง ทันท่วงทีในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด จึงขอให้หน่วยงานตรวจสอบการบันทึกข้อมูลทางการเงินและบัญชีจากการปฏิบัติงานในระบบ New GFMS Thai การบันทึกปรับปรุงบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง การประมวลผลค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ หากพบข้อผิดพลาดให้ดำเนินการบันทึกบัญชีและ/หรือบันทึกปรับปรุงบัญชี ให้มีความครบถ้วนถูกต้อง และให้หน่วยงานถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๐.๓/ว ๑๒๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ที่ส่งมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ สามารถเปิดดูหนังสือดังกล่าวได้ที่เว็บไซต์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น www.dla.go.th รวมถึงได้นำส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดทุกจังหวัดด้วยแล้ว

กองคลัง
กลุ่มงานบัญชี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๒๒๒๕
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๒๕

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๔๑๐.๓/ว ๑๒๒๒

กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒10 กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง การจัดทำรายงานการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี ผู้อำนวยการ เลขาธิการ ผู้บัญชาการ ผู้ว่าราชการจังหวัด

- อ้างถึง ๑. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๐.๓/ว ๓๖๕๔ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑
๒. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๒๓.๓/ว ๒๖๗ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๘
๓. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๑๐.๓/ว ๖๑ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๒
๔. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว ๔๗๕ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๓

ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๐ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานการเงินประจำปีงบประมาณ ส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบและนำส่งกระทรวงการคลังภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ประกอบกับกระทรวงการคลังได้พัฒนาระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ (New GFMS Thai) เพื่อทดแทนระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) และแจ้งให้หน่วยงานปฏิบัติงานในระบบ New GFMS Thai ตั้งแต่วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๕ นั้น

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า เพื่อให้การจัดทำรายงานการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงานทางบัญชีที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและกระทรวงการคลังทันท่วงทีในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด จึงขอให้หน่วยงานตรวจสอบการบันทึกข้อมูลทางการเงินและบัญชีจากการปฏิบัติงานในระบบ New GFMS Thai การบันทึกปรับปรุงบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง การประมวลผลค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ หากพบข้อผิดพลาดให้ดำเนินการบันทึกบัญชีและ/หรือบันทึกปรับปรุงบัญชีให้มีความครบถ้วนถูกต้อง และให้หน่วยงานถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันดังนี้

- การปิดงวดบัญชี
๑.๑ การบันทึกบัญชีของหน่วยงานระดับหน่วยเบิกจ่าย ระบบจะปิดงวดบัญชี ๑๒ ภายในวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๕
๑.๒ การบันทึกปรับปรุงบัญชีของหน่วยงานระดับกรม ระบบจะปิดงวดบัญชี ๑๓ ภายในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ (เปิดงวดบัญชี ๑๓ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม - ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕)
- การแก้ไขรายการนำเงินส่งคลัง
เมื่อหน่วยงานระบุประเภทการนำเงินส่งคลังผิดประเภท ที่เกิดจากการนำเงินส่งคลังด้วยใบนำฝาก (Pay - in Slip) หรือการนำเงินส่งคลังผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (KTB Corporate Online) ให้หน่วยงานแจ้งกรมบัญชีกลาง (กองบริหารการรับ - จ่ายเงินภาครัฐ) แก้ไขรายการดังกล่าวให้ถูกต้องตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ไขรายการนำเงินส่งคลังในระบบ GFMS ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ ภายในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ พร้อมทั้งส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณา
- การแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี
ให้ตรวจสอบการบันทึกข้อมูลทางการเงินและบัญชีจากการปฏิบัติงานในระบบ New GFMS Thai ให้มีความครบถ้วนถูกต้อง พร้อมทั้งเรียกรายงานแสดงข้อมูลบัญชีผิดคู่ระดับหน่วยเบิกจ่าย

NGL...

การจัดทำรายงานการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด
ที่ กค 0410.3/ว1222
ลงวันที่ 30 กันยายน 2565

การปิดงวดบัญชี

- หน่วยงานระดับหน่วยเบิกจ่าย ระบบจะปิดงวดบัญชี 12 ภายในวันที่ 10 ต.ค. 65
- หน่วยงานระดับกรม ระบบจะปิดงวดบัญชี 13 ภายในวันที่ 15 พ.ย. 65 (เปิดงวดบัญชี 13 ตั้งแต่วันที่ 11 ต.ค. - 15 พ.ย. 65)

การแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี

- ปีงบประมาณปัจจุบัน
(1) ยังไม่ปิดงวดบัญชี
ระบุวันที่ผ่านรายการ = วันที่เกิดรายการ
(2) ปิดงวดบัญชีแล้ว (ข้อผิดพลาด ต.ค. 64 - ส.ค. 65)
ระบุวันที่ผ่านรายการ = วันที่ 1 ก.ย. 65

ยกเว้นพบภายหลังปิดงวดบัญชี 12 แล้ว (วันที่ 11 ต.ค. - 15 พ.ย. 65) ให้หน่วยงานระดับกรมปรับปรุงบัญชีในงวดบัญชี 13
ระบุวันที่ผ่านรายการ = วันที่ 30 ก.ย. 65

- ปีงบประมาณก่อน
(1) แก้ไขในเดือน ก.ย. 65 ที่ยังไม่ปิดงวดบัญชี
ระบุวันที่ผ่านรายการ = วันที่ 1 ก.ย. 65
(2) แก้ไขหลังปิดงวดบัญชี 12 แล้ว ให้หน่วยงานระดับกรมปรับปรุงบัญชีในงวดบัญชี 13
ระบุวันที่ผ่านรายการ = วันที่ 30 ก.ย. 65

การประมวลผลค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์

- งวดบัญชี 12 ภายในวันที่ 10 ต.ค. 2565
- งวดบัญชี 13 หลังจากปิดงวดบัญชี 12 แล้ว
(1) ประมวลผลค่าเสื่อมราคา งวดบัญชี 11 แล้ว แต่ไม่สามารถประมวลผลค่าเสื่อมราคา ในงวดบัญชี 12 ให้ประมวลผลฯ ในงวดบัญชี 13 ระบุเหตุการณ์รับผ่านรายการ "ประมวลผลผ่านรายการที่วางแผน"
- (2) ประมวลผลค่าเสื่อมราคา งวดบัญชี 1 - 11 ไม่ครบถ้วน ให้ประมวลผลฯ ในงวดบัญชี 13 ระบุเหตุการณ์รับผ่านรายการ "ประมวลผลผ่านรายการที่ไม่ได้วางแผน"

การแก้ไขรายการนำเงินส่งคลัง

- การนำเงินส่งคลังผิดประเภทให้หน่วยงานแจ้งกรมบัญชีกลาง (กองบริหารการรับ - จ่ายเงินภาครัฐ) แก้ไขรายการ ภายในวันที่ 5 ต.ค. 65

การบันทึกปรับปรุงบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

- หน่วยงานระดับหน่วยเบิกจ่ายปรับปรุงบัญชี (งวดบัญชี 12 ระบุวันที่ผ่านรายการ = วันที่ 30 ก.ย. 65) ภายในวันที่ 10 ต.ค. 65
- หากพบข้อผิดพลาดให้หน่วยงานระดับกรมปรับปรุงบัญชี (งวดบัญชี 13 ระบุวันที่ผ่านรายการ = วันที่ 30 ก.ย. 65) ภายในวันที่ 15 พ.ย. 65

การจัดทำรายงานการเงินและรายงานทางบัญชี

- หน่วยงานระดับหน่วยเบิกจ่าย
(1) รายงานงบทดลอง ประจำเดือน ก.ย. 65 ส่ง สตง. ภายในวันที่ 17 ต.ค. 65
(2) รายงานงบทดลอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พร้อมทั้งรายงานที่เกี่ยวข้องกับเงินอุดหนุนราชการ เป็นรายปีส่งให้ สตง. ภายในวันที่ 29 พ.ย. 65
- หน่วยงานระดับกรม
(1) จัดทำรายงานฐานะเงินอุดหนุนราชการในภาพรวม ระดับกรมส่งกรมบัญชีกลาง ภายในวันที่ 14 พ.ย. 65
(2) เรียกรายงานงบแสดงฐานะการเงินและงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน NGL_RPT801 และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน NGL_RPT802 มาจัดทำรายงานการเงิน ตามรูปแบบการนำเสนอฯ ที่กรมบัญชีกลางกำหนด ส่ง สตง. และ กระทรวงการคลัง ภายในวันที่ 28 ส.ค. 65

หน่วยงานสามารถดาวน์โหลดหนังสือได้ที่เว็บไซต์ www.cgd.go.th หรือ QR Code

ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม
กลุ่มงานระบบบัญชีภาครัฐ กองบัญชีภาครัฐ กรมบัญชีกลาง
Ins. 0 2127 7407 - 10 e-mail : gaqa@cgd.go.th

ผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานการเงิน

CFO

ผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงาน
การเงินของหน่วยงาน คือ
ผู้อำนวยการกองคลัง

ลงนามในรายงานการเงิน
(อย่างน้อย 2 ครั้ง)

CEO

ผู้อนุมัติและนำเสนอรายงาน
การเงิน คือ
หัวหน้าหน่วยงาน

กำหนดเวลาในการจัดทำรายงานการเงิน

90

รายงานการเงิน

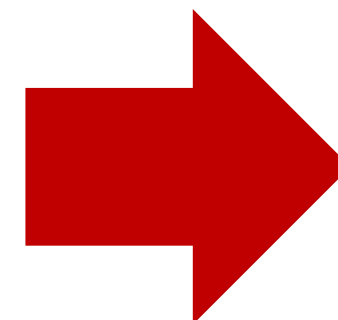

การตรวจสอบโดย สตง. หรือผู้สอบบัญชี

ประชุมเปิดการ
ตรวจสอบ

ประชุมปิดการ
ตรวจสอบ

เปิดใจ ไขปัญหา
เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

กระทรวง
เจ้าสังกัด

การดำเนินการเมื่อได้รับรายงานผลการตรวจสอบ

1. นำส่งรายงานการเงินประจำปีและรายงานผลการตรวจสอบให้
กระทรวงการคลัง / สำนักงบประมาณ / กระทรวงเจ้าสังกัด
2. ให้เปิดเผยต่อสาธารณชน
3. ให้ดำเนินการภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการ
ตรวจสอบจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
4. พิจารณาดำเนินการตามคำแนะนำของ สตง. หรือผู้สอบบัญชี

ประเด็นการตรวจพบ

การจัดทำรายงานการเงินไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีหรือนโยบายการบัญชี หรือหลักการบัญชีที่กฎหมายกำหนด

การบันทึกบัญชี จัดทำรายงานการเงิน จัดทำทะเบียนคุม และจัดทำ เอกสารหลักฐานสำคัญ ประกอบการจัดทำรายงานการเงินไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริง

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของผู้ทำบัญชีและเจ้าหน้าที่

การปรับปรุงแก้ไขระบบการควบคุมภายใน และรายงานการเงิน ตามข้อเสนอแนะของ สตง.

รายงานการเงิน

สาเหตุของ
ข้อบกพร่อง

ขาดการควบคุมกำกับดูแล

ระบบการควบคุมภายใน

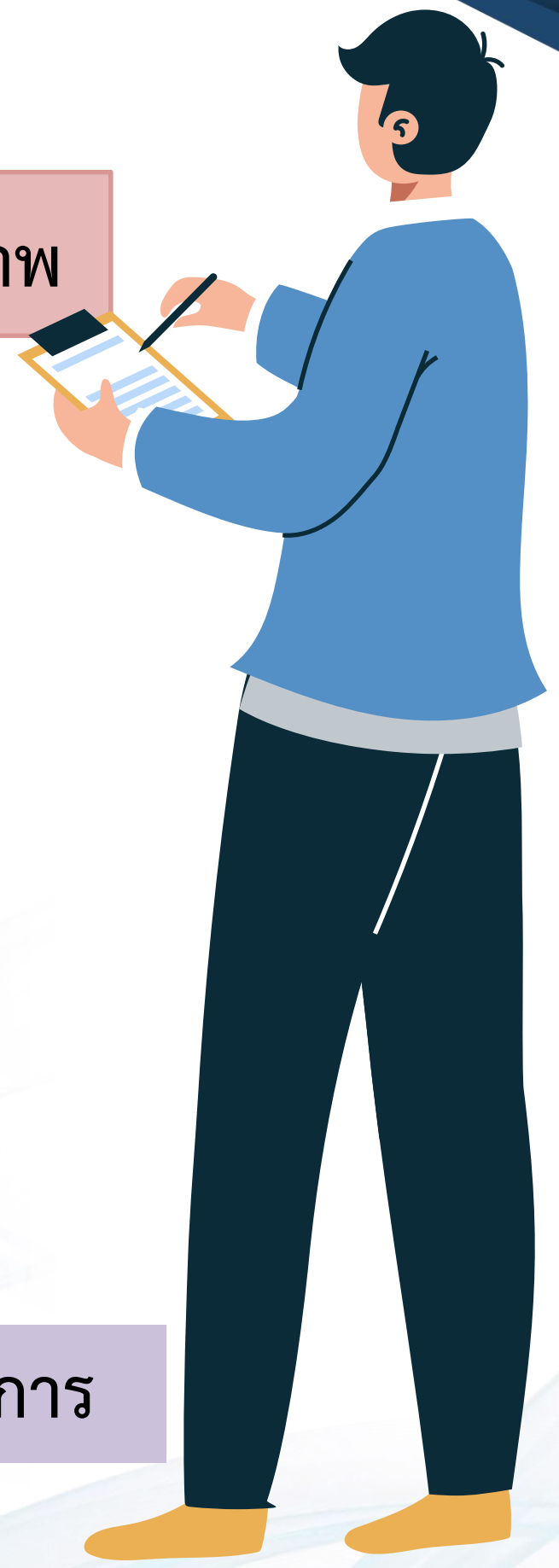
ขาดประสิทธิภาพ

ไม่ปฏิบัติตาม

ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริต

ขาดความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ความรับผิดชอบ

ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผน การปฏิบัติราชการ

ผลกระทบต่อรายงานการเงิน

ความเชื่อถือได้ของรายงานการเงิน

เกิดจากปัญหาภายในองค์กร ทำให้ไม่ทราบว่าสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่ายที่แสดงไว้ในรายงานการเงินเป็นรายการที่เกิดขึ้นจริง แสดงมูลค่าและ บันทึกบัญชีถูกต้องครบถ้วน เป็นกรรมสิทธิ์หรือภาระผูกพันของหน่วยงานของรัฐหรือไม่

รายงานการเงิน ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อประกอบการจัดสรรงบประมาณ

เปิดใจ ไขปัญหา
เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ตัวอย่างที่ตรวจสอบพบในการจัดทำ รายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ

ประเด็นการจัดทำรายงานการเงิน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. หน่วยงานควรตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของรายงานการเงินก่อนนำเสนอส่ง สตง. เช่น ยอดคงเหลือถูกต้องตามที่ปิดบัญชี หรือมียอดดุล จัดประเภท/หมวดบัญชีที่ถูกต้อง และมีหลักฐาน/ รายละเอียดประกอบตรวจสอบครบถ้วน
2. การจัดทำรายงานการเงินในระบบบัญชี e-LAAS หน่วยงานควรดำเนินการให้ครบถ้วนตามขั้นตอน เช่น หากไม่ใช้คำสั่งให้ระบบฯ จัดทำตัวเลขในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ข้อมูลเงินสะสม เงินทุนสำรองเงินสะสม และรายได้สะสมของปีปัจจุบันจะไม่ถูกนำมาแสดง และส่งผลให้งบแสดงฐานะการเงินไม่ถูกต้อง

ประเด็นการจัดทำรายงานการเงิน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)

3. หน่วยงานควรตรวจสอบรายการตัดระหว่างกันว่ามียอดถูกต้องตรงกับงบทดลองสิ้นปี และแก้ไขหรือบันทึกบัญชีเพื่อปรับปรุงรายการให้ครบถ้วนถูกต้อง ก่อนการส่งให้ระบบฯ ประมวลผลรายการตัดระหว่างกัน เพื่อให้ข้อมูลตรงกับงบทดลองสิ้นปีและบัญชีแยกประเภท
4. หน่วยงานควรตรวจสอบการนำเข้าข้อมูลบัญชีของหน่วยงานภายใต้สังกัดในระบบ e-LAAS ตามใบผ่านรายการบัญชี (SV) เนื่องจากพบว่าบางหน่วยงานนำเข้าข้อมูลโดยเลือกบัญชีไม่ตรงกับงบทดลองของหน่วยงานภายใต้สังกัด ส่งผลให้ตัวเลขในงบการเงินรวมแสดง ยอดคงเหลือแต่ละหมวดบัญชีไม่ถูกต้อง

ประเด็นการจัดทำรายงานการเงิน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)

5. รายการบัญชีที่ปรับปรุงตามใบผ่านรายการบัญชีควรมีเอกสารหลักฐานประกอบที่มาจากตัวเลขหรือสาเหตุของการปรับปรุงบัญชี

6. หากในระหว่างงวดทราบว่าบันทึกบัญชีไม่ถูกต้อง ให้ทำการปรับปรุงบัญชีให้ถูกต้อง (ไม่ต้องรอ สตง. เข้าตรวจสอบ) เพื่อให้รายงานการเงินที่ส่งให้ สตง. แสดงยอดถูกต้อง และไม่ต้องใช้เวลาในการแก้ไข

ประเด็นการจัดทำรายงานการเงิน

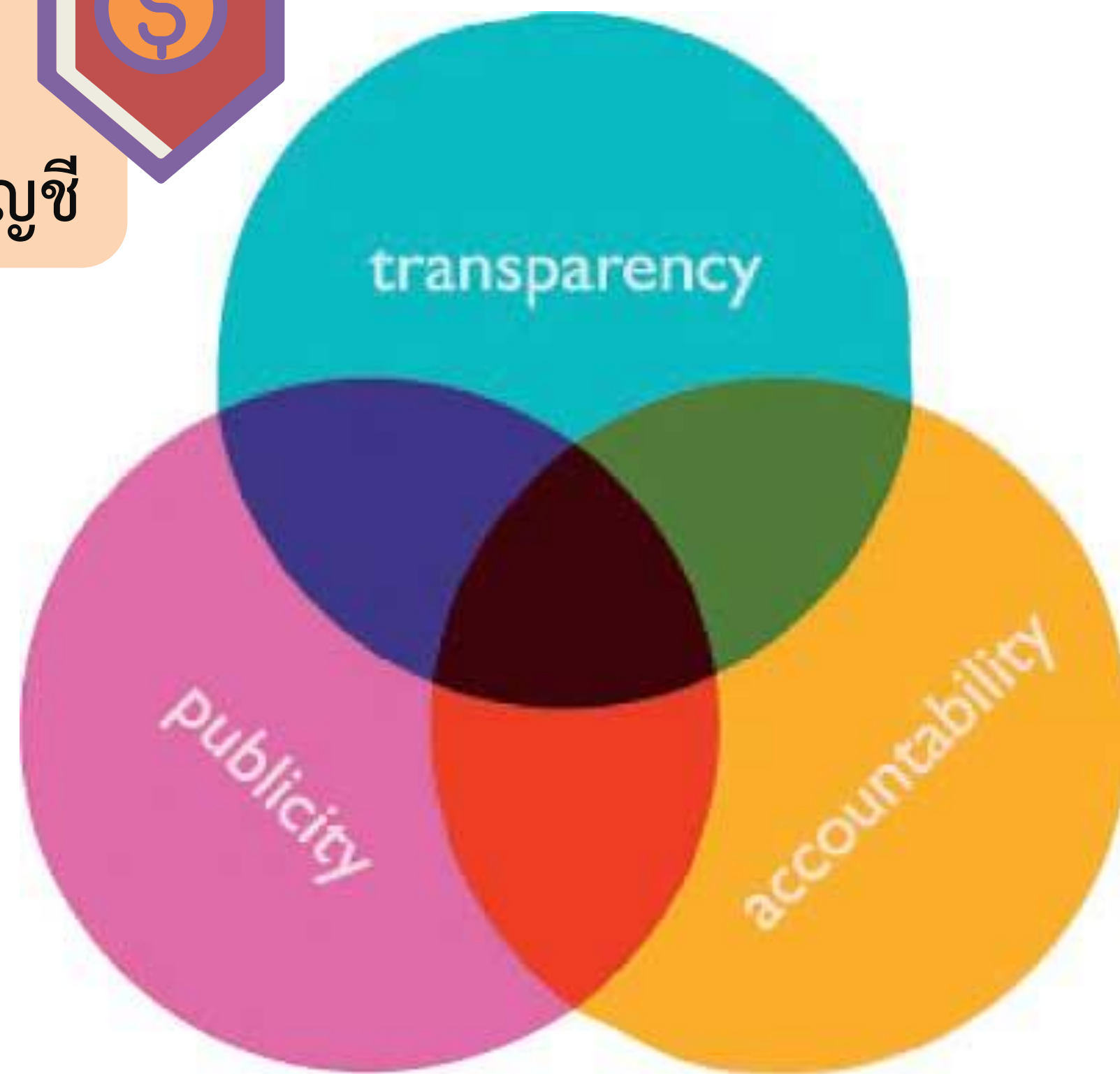
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงปฏิบัติตามข้อ 103 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (การยืนยันข้อเท็จจริง) ซึ่งเป็นการใช้อำนาจตามระเบียบที่ขัดกับบทบัญญัติ ของกฎหมายว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

ประเด็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง และการแก้ไขข้อผิดพลาดทางการบัญชี

เมื่อมีความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงและการแก้ไขข้อผิดพลาดทางการบัญชี หน่วยงานก็ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 3 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด

การเปลี่ยนแปลงทางการบัญชี **จำแนกเป็น 2 ประเภท** ได้แก่

1

1.1 การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

1.2 การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี

1.1 การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

มาตรฐานการบัญชีกำหนดวิธีปฏิบัติ
ช่วงเปลี่ยนแปลงมาตรฐานฯ

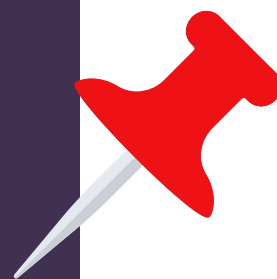
กำหนด

บันทึกการเปลี่ยนแปลงนโยบาย
การบัญชีตามที่กำหนดไว้
ในวิธีปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง
มาตรฐานฯ

ไม่กำหนด

ปรับย้อนหลังสำหรับ
การเปลี่ยนแปลงนั้น

การปรับย้อนหลัง

ปรับยอดยกมาต้นงวดของรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย
สะสมที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบาย
บัญชี สำหรับงบการเงินงวดแรกสุดที่แสดงเป็นข้อมูล
เปรียบเทียบ ให้เหมือนกับว่าได้นำนโยบายการบัญชี
ใหม่นั้นมาถือปฏิบัติโดยตลอดตั้งแต่ต้น

1.2 การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี

ตัวอย่างของรายการบัญชีที่ทำให้หน่วยงานต้องใช้ในการประมาณการ ได้แก่

- (ก) หนี้สงสัยจะสูญ
- (ข) สินค้าล้าสมัย
- (ค) มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงิน
- (ง) อายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ หรือรูปแบบของการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต หรือศักยภาพในการให้บริการจากสินทรัพย์ที่มีการเสื่อมค่า หรือสัดส่วนของงานที่ทำเสร็จ และ
- (จ) ภาระผูกพันจากการรับประกัน

การเปลี่ยนแปลง ประมาณการทางบัญชี

- บันทึกผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีในรายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวดที่มีการเปลี่ยนแปลงและงวดต่อ ๆ ไป ตามวิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป
- **วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป**
- การนำการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีมาถือปฏิบัติกับรายการ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์อื่นที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี

ข้อผิดพลาดทางบัญชี

- » ข้อผิดพลาดทางบัญชีที่พบบ่อย
- » เงินฝากธนาคาร
- » ลูกหนี้เงินยืม
- » หนี้สิน
- » ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

การแก้ไขข้อผิดพลาด

แก้ไขข้อผิดพลาด

แก้ไขข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญ
ของงวดก่อนโดย**ปรับย้อนหลัง**
ในรายงานการเงินฉบับแรกที่ได้รับ
อนุมัติให้เผยแพร่หลังจากพบ
ข้อผิดพลาด

การปรับย้อนหลัง

- **ปรับรายงานการเงินงวดก่อนที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบ** เสมือนว่าข้อผิดพลาดได้ถูกแก้ไขในงวดบัญชีที่เกิดข้อผิดพลาด
- หากข้อผิดพลาดเกิดก่อนหน้านั้น **ให้ปรับปรุงยอดคงเหลือยกมาต้นงวดของสินทรัพย์ หนี้สิน และสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน** ในรายงานการเงินงวดแรกสุดที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบ

ตัวอย่างการปรับรายงานการเงินงวดก่อนที่แสดงเป็นข้อมูลเปรียบเทียบ

7
 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
 งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 2564 (หน่วย : บาท)
 2563 (ปรับปรุงใหม่)

รายได้	2564	2563 (ปรับปรุงใหม่)
รายได้ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม	3,740,446,884.96	3,302,437,201.91
รายได้เบี้ยปรับเงินให้กู้ยืม	2,679,989,565.83	2,520,155,706.63
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	400,003,464.13	568,777,682.73
รายได้อื่น	24 78,566,482.17	246,756,181.24
รวมรายได้	6,899,006,397.09	6,638,126,772.51
ค่าใช้จ่าย		

เงินฝากธนาคาร

ข้อตรวจพบ

- การยืนยันยอดเงินฝากธนาคารได้รับการยืนยันกลับมาอย่าง สดง. ภายใต้ชื่อของหน่วยรับตรวจ ทั้งบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของหน่วยรับตรวจ และไม่เกี่ยวข้อง
- หน่วยรับตรวจควรบริหารจัดการ ให้ใช้ชื่อบัญชีธนาคารภายใต้ชื่อของหน่วยงาน

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561

ข้อตรวจพบ

ลูกหนี้เงินยืมค้ำงาน

ไม่ส่งใช้เงินคืนภายในกำหนด

ไม่มีเอกสารการหักล้างเงินยืม

มีการให้ยืมแก่บุคคลที่ยังไม่คืน (ซ้ำ)

การเก็บรักษาเงินทดรองราชการที่เป็น
เงินสดเกินกว่า 100,000 บาท

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561

ประมาณการหนี้สิน

หมายถึง หนี้สินที่มีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจังหวะเวลา หรือจำนวนที่ต้องจ่ายชำระ แต่เป็นภาระผูกพันในปัจจุบันซึ่งมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะต้องจ่ายชำระภาระผูกพันนั้นในอนาคต และสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ เช่น หนี้สินค่าชดเชยความเสียหาย หน่วยงานจะรับรู้ประมาณการหนี้สินด้วยจำนวนประมาณการที่ดีที่สุดของรายจ่ายที่จะต้องจ่ายชำระภาระผูกพันในปีปัจจุบัน ณ วันที่จัดทำรายงาน และให้หน่วยงานแสดงประมาณการหนี้สินเป็นหนี้สินไม่หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงินของหน่วยงาน

หนี้สิน

ข้อตรวจพบ

ไม่ตั้งประมาณการหนี้สิน

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่ 3

เรื่องนโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด

ข้อตรวจพบ

- บันทึกรายการไม่ครบถ้วน
- การคำนวณค่าเสื่อมราคาไม่ถูกต้อง
- มีการโอนบัญชีพัสดุทรัพย์สิน ไปยังบัญชีงานระหว่างทำ เพื่อหลีกเลี่ยงการบันทึกรายการทรัพย์สิน

กรณีสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่า 10,000 บาทและมีอายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในชื่อบัญชี “ค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์”

คู่มือการบัญชีภาครัฐ
เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ
ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

ชื่อหน่วยงานของรัฐ
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
สำหรับปีงบประมาณ ๒๕๖๓

รายการ	หน่วย : บาท	
	ปีงบประมาณ ๒๕๖๓	ปีงบประมาณ ๒๕๖๒
รายได้		
รายได้จากงบประมาณ	๙๙	๙๙
รายได้จากเงินกู้และรายได้เงินจากรัฐบาล	๙๙	๙๙
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	๙๙	๙๙
รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	๙๙	๙๙
รายได้จากการอุดหนุนเงินและบริจาค	๙๙	๙๙
รายได้อื่น	๙๙	๙๙
รวมรายได้	๙๙	๙๙
ค่าใช้จ่าย		
ค่าจ้างบุคลากร	๙๙	๙๙
ค่าเช่า	๙๙	๙๙
ค่าตอบแทน	๙๙	๙๙
ค่าใช้สอย	๙๙	๙๙
ค่าวัสดุ	๙๙	๙๙
ค่าสาธารณูปโภค	๙๙	๙๙
ต้นทุนขายสินค้าและบริการ	๙๙	๙๙
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	๙๙	๙๙
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	๙๙	๙๙
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนเงินและบริจาค	๙๙	๙๙
ค่าใช้จ่ายอื่น	๙๙	๙๙
รวมค่าใช้จ่าย	๙๙	๙๙
รายได้สุทธิ	๙๙	๙๙
ต้นทุนทางการเงิน	๙๙	๙๙
รายได้สุทธิ	๙๙	๙๙

นาย...
ผู้อำนวยการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

รายได้

- รายได้จากงบประมาณ
- รายได้จากเงินกู้และรายได้เงินจากรัฐบาล
- รายได้จากการขายสินค้าและบริการ
- รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ
- รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค

ค่าใช้จ่าย

- ค่าจ้างบุคลากร
- ค่าเช่า
- ค่าตอบแทน
- ค่าใช้สอย
- ค่าวัสดุ
- ค่าสาธารณูปโภค
- ต้นทุนขายสินค้าและบริการ
- ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย
- ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ
- ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค
- ค่าใช้จ่ายอื่น

หมายเหตุ ... ค่าใช้สอย

- ค่าใช้จ่ายฝึกอบรม
- ค่าใช้จ่ายเดินทาง
- ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา
- ค่าจ้างเหมาบริการ
- ค่าธรรมเนียม
- ค่าจ้างที่ปรึกษา
- ค่าใช้จ่ายในการประชุม
- ค่าเช่า
- ค่าวิจัยและพัฒนา
- ค่าใช้จ่ายหลักส่งเป็นรายได้แผ่นดิน
- ค่าประชาสัมพันธ์
- ค่าใช้จ่ายหน่วยงานในต่างประเทศ
- ค่าใช้สอยอื่น
- รวมค่าใช้สอย

หมายเหตุ ... ค่าวัสดุ

- ค่าวัสดุ
- ค่าแก๊สและน้ำมันเชื้อเพลิง
- ค่าจัดหาสินทรัพย์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์
- รวมค่าวัสดุ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561

หมวด 6

หน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบของผู้ว่าการ
ตามมาตรา 86

มาตรา 86

ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏว่า หน่วยรับตรวจจัดเก็บรายได้ หรือผลตอบแทนไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือสัญญา ให้ผู้ว่าการมีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องพร้อมทั้งข้อเสนอแนะไปยังหน่วยรับตรวจเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือสัญญา และให้หน่วยรับตรวจชี้แจงเหตุผล หรือแจ้งผลการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะภายใน ระยะเวลาที่ผู้ว่าการกำหนด

ในกรณีที่ผู้ว่าการไม่เห็นด้วยกับการชี้แจงเหตุผลของหน่วยรับตรวจ หรือเห็นว่าการดำเนินการไม่เป็นไปตามข้อเสนอแนะหรือไม่ดำเนินการ โดยไม่มีเหตุอันสมควรให้ผู้ว่าการแจ้งรัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือรัฐมนตรี ผู้รักษาการตามกฎหมายเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และ อำนาจต่อไป

ในกรณีที่ผู้ว่าการมีหลักฐานอันน่าเชื่อว่าหน่วยรับตรวจมีข้อบกพร่องในการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม หรือรายได้อื่นใด ผู้ว่าการมีอำนาจขอให้หน่วยรับตรวจเปิดเผยข้อมูลโดยรวมที่ได้มาจากผู้เสียภาษีอากร ผู้ชำระค่าธรรมเนียมหรือรายได้อื่นใด โดยต้องระบุหลักฐานให้หน่วยรับตรวจทราบตามสมควรและให้ถือว่าการที่หน่วยรับตรวจเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้แก่ผู้ว่าการเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

อำนาจในการขอให้หน่วยรับตรวจเปิดเผยข้อมูลตามวรรคสาม ถ้าเป็นกรณีเกี่ยวกับภาษีอากรประเมิน ผู้ว่าการจะมอบหมายให้ รองผู้ว่าการกระทำการแทนก็ได้ แต่จะมอบให้เจ้าหน้าที่อื่นมิได้

ในการตรวจสอบการจัดเก็บภาษีอากรประเมินตามวรรคสาม ต้องไม่มีลักษณะเข้าไปใช้อำนาจประเมินแทนหน่วยรับตรวจ หรือเป็น การวินิจฉัยการประเมินของผู้มีอำนาจประเมิน

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

หมวด 3 วินัยการเงินการคลัง

ส่วนที่ 1

รายได้

ตามมาตรา 31 – มาตรา 36

มาตรา 31

รายได้ ได้แก่ รายได้แผ่นดิน และให้หมายความรวมถึงเงินที่
หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ แต่มีกฎหมายบัญญัติให้
นำไปใช้จ่ายเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐได้

รายได้แผ่นดิน ได้แก่ เงินทั้งปวงที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือ
ได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ และต้องนำส่งคลังตามมาตรา 34

มาตรา 32

การจัดเก็บรายได้แผ่นดินที่เป็นภาษีอากรจะกระทำได้อีกแต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย และการยกเว้นหรือการลดภาษีอากรใด จะกระทำได้อีกแต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่ให้อำนาจจัดเก็บภาษีอากรนั้น ทั้งนี้ ให้พิจารณาถึงความเป็นธรรม ความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติรวมทั้งการพัฒนาและสนับสนุนเสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมด้วย

ในการเสนอยกเว้นหรือลดภาษีอากรตามวรรคหนึ่งต่อผู้มีอำนาจอนุมัติให้หน่วยงานของรัฐผู้เสนอจัดทำประมาณการการสูญเสีรายได้และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการยกเว้นหรือลดภาษีอากรด้วย

มาตรา 33

การจัดเก็บ ลด และยกเว้นรายได้แผ่นดินที่เป็นค่าธรรมเนียม
อันมิใช่ค่าตอบแทนการให้บริการ จะกระทำได้อีกแต่โดยอาศัยอำนาจตาม
กฎหมาย

มาตรา 34

บรรดาเงินที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ ไม่ว่าจะ
ได้รับตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่
หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สินหรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สิน
ของราชการให้นำส่งคลังตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมาย
กำหนดเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งได้รับเงินที่มีผู้มอบให้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ใช้จ่ายในกิจการของหน่วยงานของรัฐนั้นก็ดี หรือได้รับเงินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้มอบให้เพื่อหาดอกผลใช้จ่ายในกิจการของหน่วยงานของรัฐนั้นก็ดี ให้หน่วยงานของรัฐนั้นจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันภายในวงเงินที่ได้รับนั้นได้ และไม่ต้องนำส่งคลัง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งได้รับเงินตามโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวง การชำนานาญพิเศษแห่งสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่นใด หรือ บุคคลใดไม่ว่าจะเป็นเงินให้กู้หรือให้เปล่า รวมทั้งเงินที่ได้รับสืบเนื่องจาก โครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือเช่นว่านั้น รัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่น โดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

เปิดใจ ไขปัญหา

เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

เมื่อมีเหตุผลอันสมควร รัฐมนตรีจะอนุญาตให้หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งที่ได้รับเงินในกรณีต่อไปนี้ นำเงินนั้นไปใช้จ่ายโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

(1) เงินที่ได้รับในลักษณะค่าชดใช้ความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สินและจำเป็นต้องจ่ายเพื่อ บำรุงทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมา

(2) เงินรายรับของหน่วยงานของรัฐ ที่เป็นสถานพยาบาล สถานศึกษาหรือสถานอื่นใดที่อำนวยความสะดวก อันเป็นสาธารณประโยชน์ หรือประชาสงเคราะห์

(3) เงินที่ได้รับในลักษณะผลพลอยได้จากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

(4) เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายหุ้นในนิติบุคคลเพื่อนำไปซื้อหุ้นในนิติบุคคลอื่น

การจ่ายเงินตาม (2) และ (3) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีและผู้อำนวยการ สำนักงบประมาณ ส่วนการจำหน่ายหุ้นและการซื้อหุ้นตาม (4) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา 35

การกั้นเงินรายได้เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้น หรือเพื่อการหนึ่งการใดเป็นการเฉพาะจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะอาศัยอำนาจตามกฎหมาย

มาตรา 36

ภายใต้บังคับบทบัญญัติวรรคสองและวรรคสาม การจัดสรรเงินกำไรสุทธิของรัฐวิสาหกิจเพื่อนำส่งคลัง ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น

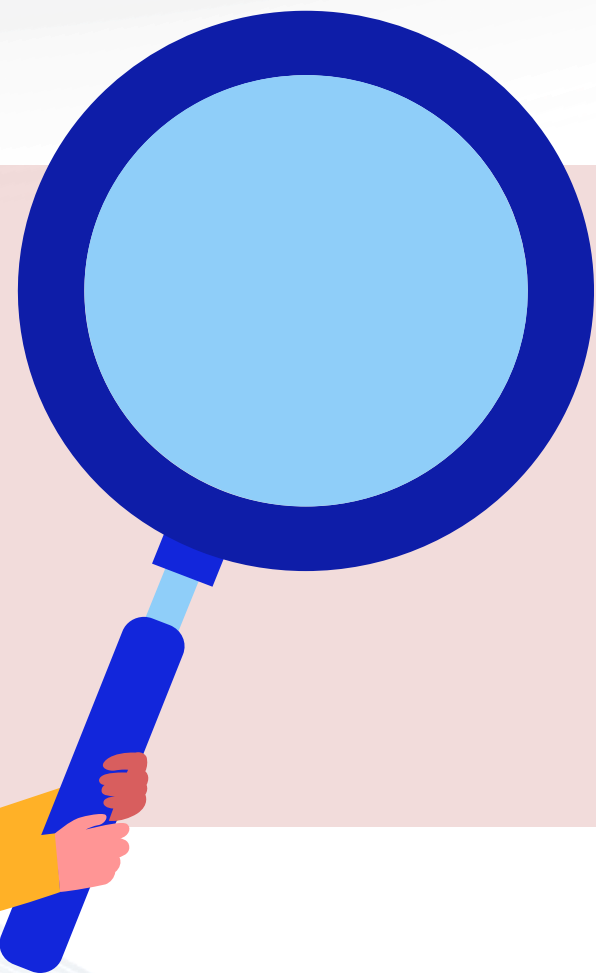
ให้รัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีเพื่อนำส่งคลังในอัตราไม่น้อยกว่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

ในกรณีที่เห็นสมควร กระทรวงการคลังจะกำหนดให้รัฐวิสาหกิจจัดสรรกำไรสุทธิหรือกำไรสะสม เพื่อนำส่งคลังเพิ่มเติมจากวรรคสองในจำนวนที่กระทรวงการคลังเห็นสมควรก็ได้

เปิดใจ ไขปัญหา
เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

กรณีศึกษา : การตรวจสอบ

การจัดเก็บรายได้
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แหล่งรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 3 รูปแบบ

1. เงินรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้เอง เช่น ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียมเก็บและขนขยะมูลฝอย ค่าน้ำประปา เป็นต้น
2. เงินที่รัฐบาลจัดเก็บให้และจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีล้อเลื่อน ภาษีปิโตรเลียม เหมืองแร่ เป็นต้น
3. เงินอุดหนุน มี 2 รูปแบบ เงินอุดหนุนทั่วไปและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ

การจัดเก็บภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บได้เอง

1. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

1.1 การจัดทำฐานข้อมูลที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ยังดำเนินการสำรวจข้อมูลที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เพื่อนำมาจัดทำบัญชีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างยังจัดทำไม่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

1.2 การจัดทำบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง แสดงข้อมูลเกี่ยวกับประเภท จำนวน ขนาดของที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างไม่ครบถ้วน ถูกต้อง กับสภาพข้อเท็จจริงของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เช่น ขนาดของที่ดินไม่ตรงกับบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่มีข้อมูลของสิ่งปลูกสร้าง ลักษณะการใช้ประโยชน์ของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่ตรงกับลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ระบุไว้ในบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่มีข้อมูลที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแสดงในบัญชีรายการที่ดินฯ เป็นต้น

การจัดเก็บภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บได้เอง

1. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ต่อ)

1.3 การจัดทำประมาณการรายได้ภาษีที่ดินฯ จัดทำประมาณการรายได้ค่าภาษีฯ ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เช่น กรณีที่ดินฯ ที่เจ้าของ/ผู้ครอบครอง/ผู้ทำประโยชน์ในที่ดินฯ ไม่ได้ใช้อาศัยอยู่เอง หรือไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านบนที่ดินแปลงนั้น หรือนำไปให้ผู้อื่นเช่าเพื่ออยู่อาศัย เช่น อพาร์ทเมนต์ที่เช่าเป็นรายเดือน หรือบ้านเช่า เป็นรายได้ภาษีที่ดินฯ ประเภทที่อยู่อาศัย แต่ประมาณการรายได้เป็นภาษีที่ดินฯ เพื่อการใช้ประโยชน์อื่น ซึ่งมีอัตราภาษีที่สูงกว่าอัตราภาษีที่ดินฯ ประเภทที่อยู่อาศัย เป็นต้น

1.4 การจัดเก็บภาษีที่ดินฯ จัดเก็บไม่ถูกต้อง ครบถ้วนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ

การจัดเก็บภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บได้เอง

2. ภาษีป้าย

การบริหารการจัดเก็บภาษีป้าย ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทยที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีป้าย

2.1 เจ้าของป้ายไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย (แบบ ภ.ป. 1) เพื่อเสียภาษีป้าย ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ได้แจ้งการประเมินภาษีป้ายเป็นหนังสือไปยังเจ้าของป้ายหรือผู้ประกอบการป้าย

2.2 เจ้าของป้ายยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย (แบบ ภ.ป. 1) ที่มีขนาดป้ายไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ส่งผลให้การคำนวณและการจัดเก็บภาษีป้ายไม่ถูกต้อง

2. ภาษีป้าย (ต่อ)

การจัดเก็บภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บได้เอง

2.3 ป้ายที่ติดตั้งไม่ถูกต้องและครบถ้วนตามแบบแสดงรายการภาษีป้าย (แบบ ภ.ป. 1) เจ้าของป้ายหรือผู้ประกอบการป้ายมีการติดตั้งป้ายเพิ่มเติม/รื้อถอน หรือยกเลิกป้าย โดยไม่แจ้ง อปท. และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ได้ออกมาตรวจสอบป้ายที่ติดตั้งจริงเปรียบเทียบกับฐานข้อมูลรายละเอียดทรัพย์สินในทะเบียนทรัพย์สิน (แบบ ผ.ท. 4) ทำให้การจัดเก็บภาษีป้ายไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง

2.4 จัดทำทะเบียนทรัพย์สิน (แบบ ผ.ท. 4) ไม่ถูกต้อง กรณีพบป้ายที่ไม่มีข้อมูล เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่มีเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเพิ่ม – ลดป้ายให้ตรวจสอบ ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าการปรับเพิ่ม – ลดตั้งแต่ไตรมาสใดของปีภาษีนั้น ๆ และไม่สามารถประเมินการจัดเก็บภาษีป้ายได้ถูกต้อง

2.5 เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีป้ายแล้ว (ภายในเดือน มีนาคมของทุกปี) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ได้จัดทำรายงานชื่อเจ้าของป้ายและผู้ประกอบการที่ไม่ยื่นแบบฯ เสนอผู้บังคับบัญชา เพื่อดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ

การจัดเก็บภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บได้เอง

2. ภาษีป้าย (ต่อ)

2.6 การตั้งลูกหนี้ภาษีป้ายไม่ครบถ้วน เนื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 มาตรา 18 จึงไม่สามารถตั้งเจ้าของป้ายที่ไม่ยื่นแบบ ภ.ป. 1 และไม่ได้ชำระภาษีป้ายเป็นลูกหนี้ค้างชำระภาษีได้ ทำให้การควบคุมการชำระภาษีขาดประสิทธิภาพ ขาดรายได้จากภาษีฯ ไปพัฒนาท้องถิ่น และไม่เป็นธรรมต่อประชาชนที่ได้เสียภาษีป้ายที่ได้ชำระภาษีป้ายถูกต้อง ครบถ้วน

2.7 หน่วยตรวจสอบภายใน ไม่ได้ตรวจสอบส่วนงานพัฒนารายได้ การจัดเก็บภาษีป้าย ทำให้การตรวจสอบไม่ครอบคลุมครบถ้วนจึงมีความเสี่ยงที่ยังมีอยู่ เช่น การจัดเก็บภาษีป้ายที่ไม่ถูกต้อง ครบถ้วน การจัดทำรายละเอียด ลูกหนี้ (แบบ กค. 2) เพื่อใช้ในการเป็นฐานในการจัดเก็บภาษีในงวดปีงบประมาณถัดไป

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ

3. ค่าธรรมเนียมการเก็บและขนมูลฝอย

3.1 การจัดทำประมาณการรายได้ค่าธรรมเนียมฯ จัดทำประมาณการรายได้โดยใช้ประมาณการรายรับของปีก่อนและไม่ได้สำรวจเพิ่มเติม ไม่ได้นำข้อมูลจำนวนครัวเรือนตามทะเบียนราษฎร หรือทะเบียนคนผู้ใช้บริการเก็บและขนขยะมูลฝอยมาใช้ประกอบในการจัดทำประมาณการรายรับ ทำให้การจัดทำประมาณการรายรับไม่ครบถ้วนและครอบคลุมผู้ใช้บริการ

3.2 ไม่ได้จัดทำทะเบียนคนผู้ใช้บริการเก็บและขนมูลฝอย ทำให้ไม่ทราบว่าการจัดเก็บค่าธรรมเนียมฯ ครบถ้วนหรือไม่

3.3 การบริหารการจัดเก็บรายได้

- จัดเก็บค่าธรรมเนียมไม่เป็นไปตามที่เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติที่กำหนด เช่น กำหนดให้จัดเก็บค่าธรรมเนียมฯตามประเภทและปริมาณขยะในแต่ละวัน เช่น ทิ้งขยะไม่เกิน 20 ลิตรต่อวัน จัดเก็บอัตรา 20 บาทต่อเดือน แต่จัดเก็บจริง 10 บาท และสำหรับห้างสรรพสินค้า ในอัตรากลูบาคส์เมตรละ 2,000 บาทต่อเดือน แต่จัดเก็บจริงเป็นแบบเหมาจ่ายเดือนละ 1,500 บาท เป็นต้น

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ

3. ค่าธรรมเนียมการเก็บและขนมูลฝอย (ต่อ)

3.4 ไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมลูกหนี้ค่าธรรมเนียมการเก็บและขนขยะมูลฝอย

3.5 ไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมผู้ใช้บริการเก็บและขนมูลฝอย

3.6 ไม่มีการตั้งบัญชีลูกหนี้รายได้ค่าธรรมเนียมฯ เนื่องจากเจ้าหน้าที่จัดทำทะเบียนคุมการชำระค่าธรรมเนียมฯไม่เป็นปัจจุบัน จึงไม่สามารถทราบได้ว่าผู้ใช้บริการรายได้ค้างชำระค่าธรรมเนียมฯ

3.7 เบิกใช้ใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมฯ ต่ำกว่า ใบเสร็จรับเงินที่บันทึกในทะเบียนคุมการชำระค่าธรรมเนียมฯ

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ

3. ค่าธรรมเนียมการเก็บและขนมูลฝอย (ต่อ)

3.8 การควบคุมภายใน ขาดระบบการควบคุมภายในที่ดีในขั้นตอนการจัดเก็บและนำเงินส่งคลัง ไม่มีการตรวจสอบ การสอบทานและติดตามตามลำดับชั้น ซึ่งหากมีการจงใจทุจริต การตรวจพบ การทุจริตจะไม่ทันเวลา ทำให้ราชการได้รับความเสียหายได้

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ

4. การจัดเก็บค่าน้ำประปา

4.1 จัดเก็บค่าบำรุงรักษามาตรวัดน้ำจากผู้ใช้น้ำไม่ถูกต้องตามระเบียบ อปท. กำหนดอัตราค่าบำรุงรักษามาตรวัดน้ำขนาด 3/4 นิ้ว เดือนละ 25 บาท จัดเก็บจริงเดือนละ 20 บาท

4.2 คุณภาพน้ำประปาไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กรมอนามัยกำหนด ได้แก่ ปริมาณคลอรีนมีความเข้มข้นไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่จะทำให้น้ำประปามีคุณภาพตามมาตรฐานมีต้นทุนสูง รายได้ค่าน้ำประปาที่จัดเก็บต่ำกว่าต้นทุน

4.3 การตรวจสังเกตการณ์จุดมาตรวัดน้ำของผู้ใช้น้ำ พบว่า จุดเลขมาตรวัดน้ำคลาดเคลื่อนจากการใช้จริง มาตรวัดน้ำไม่เคลื่อนไหวเป็นเวลาหลายเดือน เลขมาตรน้ำมีการตีกลับ มาตรวัดน้ำมีการชำรุด ไม่สามารถอ่านเลขมาตรได้ ผู้จุดมาตร จุดมาตรน้ำเกินเลขมาตรวัดน้ำที่ใช้จริง

4.4 อปท. แห่งหนึ่งมียอดเงินฝากธนาคารเพื่อรอชำระค่าน้ำประปา (ไม่ทราบผู้นำฝาก) ที่ยังคงไม่ได้บันทึกบัญชี เป็นเงิน 4,347,026.96 บาท ส่งผลให้ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้ชำระค่าน้ำประปารายใดที่ยังไม่ชำระค่าน้ำประปา

4. การจัดเก็บค่าน้ำประปา (ต่อ)

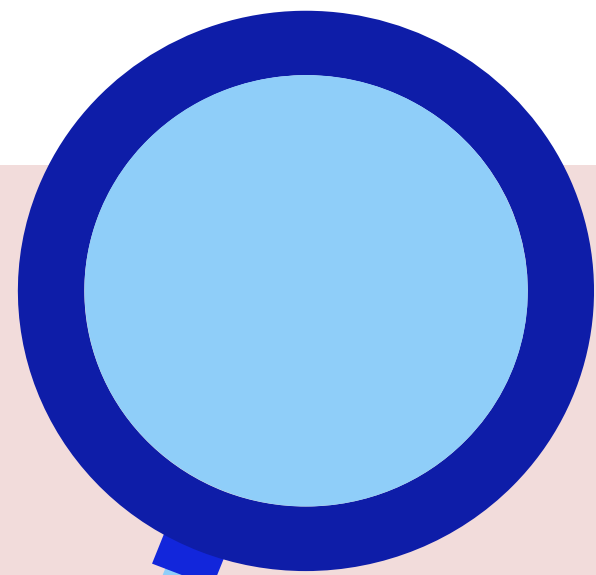
4.5 อปท. แห่งหนึ่งมียอดเงินรับฝากอื่น – ระยะเวลาสั้น (ค่าประกันการใช้น้ำ) จำนวน 27,075,606.28 บาท ไม่มีรายละเอียดให้ตรวจสอบว่าเป็นของผู้ใช้น้ำรายใด และจำนวนเงินเท่าใด แต่ในสมุดคুমค่าประกันการใช้น้ำมีจำนวนเงิน 30,062,697.22 บาท จำนวนเงินตามสมุดคুম มียอดสูงกว่าบัญชีเงินรับฝากอื่น ๆ จำนวน 2,987,090.94 บาท สาเหตุเกิดจากการถอนเงินประกันกรณียกเลิกการใช้น้ำ การโอนเปลี่ยนชื่อผู้ใช้น้ำ ถอนเงินประกันการใช้น้ำมาชำระค่าน้ำ แต่ไม่ได้ยกเลิกในสมุดคুমค่าประกันฯ

4.6 ได้ตั้งผู้ค้างชำระค่าน้ำประปาเป็นลูกหนี้ เนื่องจากระบบจัดเก็บค่าน้ำประปายังไม่สมบูรณ์ ทำให้ไม่สามารถแยกผู้ค้างชำระค่าน้ำประปาได้อย่างชัดเจน อยู่ระหว่างการตรวจสอบระบบและตรวจสอบการย้ายหรือเปลี่ยนที่อยู่อาศัยของผู้ใช้น้ำประปา

เปิดใจ ไขปัญหา
เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

กรณีศึกษา : การตรวจสอบ

การจัดเก็บรายได้

ส่วนราชการในส่วนภูมิภาค

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ

ส่วนราชการในส่วนภูมิภาค

1. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากการนำที่ราชพัสดุไปหาผลประโยชน์ พบว่ากรณีส่วนราชการผู้ใช้ที่ราชพัสดุหรือครอบครองใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุ นำที่ราชพัสดุไปจัดหาประโยชน์ โดยไม่ได้ขออนุญาตและทำสัญญาเช่ากับธนารักษ์ และไม่ได้ทำสัญญากับส่วนราชการผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ เช่น เครื่องเติมเงิน โทรศัพท์มือถือ สถานีรับส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ ร้านอาหาร ร้านกาแฟ เป็นต้น ทำให้ธนารักษ์ไม่ได้รับค่าเช่าหรือค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุนั้น

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ

ส่วนราชการในส่วนภูมิภาค

2. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ค่าเช่าติดตั้งป้ายในเขตทางหลวง

2.1 จัดเก็บรายได้ค่าเช่าฯ ได้ต่ำกว่าปีงบประมาณที่ผ่านมา เนื่องจากผู้ขออนุญาตไม่ดำเนินการขออนุญาตในปีงบประมาณที่ครบกำหนดติดตั้งป้าย ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบไม่ติดตามให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในหนังสืออนุญาต

2.2 การดำเนินการติดตั้งป้ายไม่เป็นไปตามกฎหมาย หนังสืออนุญาตและคำสั่งที่กำหนด เนื่องจากไม่มีหลักฐานการตรวจสอบของช่างผู้ควบคุมงานและคณะกรรมการรายงานผลการตรวจสอบความถูกต้อง ทำให้ไม่ทราบว่าป้ายดังกล่าวติดตั้งแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด และเป็นไปตามแบบและเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตหรือไม่

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ ส่วนราชการในส่วนภูมิภาค

2. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ค่าเช่าติดตั้งป้ายในเขตทางหลวง (ต่อ)

2.3 ผู้ขออนุญาตติดตั้งป้าย ไม่ยื่นเรื่องขอต่ออายุการอนุญาตและไม่มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ต่ออายุการอนุญาตให้ตรวจสอบ ทำให้ไม่ทราบว่าป้ายดังกล่าวได้รับการอนุญาตให้ต่ออายุการอนุญาตหรือไม่ หรือได้รับอนุญาตเมื่อใด ส่งผลให้การจัดเก็บรายได้ค่าติดตั้งป้ายไม่ครบถ้วน รวมถึงหากไม่ได้รับการอนุญาตจะไม่มีค่าธรรมเนียมการอนุญาตสิ้นสุดลง

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ ส่วนราชการในส่วนภูมิภาค

2. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ค่าเช่าติดตั้งป้ายในเขตทางหลวง (ต่อ)

2.4 การติดตั้งป้ายในเขตทางหลวง ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535

- ติดตั้งป้ายไม่เป็นไปตามหนังสืออนุญาต ได้แก่ สีพื้นป้าย ตัวอักษร เส้นของป้าย

ระยะทางบนหน้าป้าย ขนาดป้ายและรูปแบบป้ายไม่ถูกต้อง

- ติดตั้งป้ายในเขตทางหลวง โดยไม่มีหนังสืออนุญาตให้ติดตั้งป้าย

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ ส่วนราชการในส่วนภูมิภาค

2. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ค่าเช่าที่ดินตั้งป้ายในเขตทางหลวง (ต่อ)

2.5 จัดเก็บค่าใช้เขตทางหลวงไม่เป็นไปตามอัตราที่กำหนดตามกฎหมายกระทรวงกำหนดค่าใช้เขตทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท และทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. 2564

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ ส่วนราชการในส่วนภูมิภาค

2. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ค่าเช่าที่ดินตั้งป้ายในเขตทางหลวง (ต่อ)

2.5 จัดเก็บค่าใช้เขตทางหลวงไม่เป็นไปตามอัตราที่กำหนดตามกฎหมายกระทรวงกำหนดค่าใช้เขตทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท และทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. 2564

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ

ส่วนราชการในส่วนภูมิภาค

3. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากสัญญาสัมปทาน

3.1 จัดเก็บผลประโยชน์พิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐไม่เป็นไปตามเงื่อนไขท้ายประทานบัตร

- ผู้ถือประทานบัตรค้างชำระเงินผลประโยชน์พิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐ จากการตรวจสอบ พบว่า บริษัท ก และบริษัท ข ค้างชำระเป็นเงินผลประโยชน์พิเศษฯ รวมเป็นเงิน 108,491,845.00 บาท
- ผู้ถือประทานบัตรไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขเพิ่มเติมของผลประโยชน์พิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐ บริษัท ก ได้เสนอผลประโยชน์พิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐ จากการตรวจสอบ ไม่พบหลักฐานและข้อมูลการชำระผลประโยชน์พิเศษตามเงื่อนไขดังกล่าว

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ ส่วนราชการในส่วนภูมิภาค

3. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากสัญญาสัมปทาน (ต่อ)

- ผู้ถือประทานบัตรไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขเพิ่มเติมของผลประโยชน์พิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐ บริษัท ก ได้เสนอผลประโยชน์พิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐ จากการตรวจสอบ ไม่พบหลักฐานและข้อมูลการชำระผลประโยชน์พิเศษตามเงื่อนไขดังกล่าว ได้แก่

1. เงินโบนัส ประทานบัตรแปลงละ 15,000,000 บาท เป็นเวลา 3 ปี

2. มอบเงินให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เพื่อใช้ในการพัฒนา

ฝึกอบบรม ทุนงาน โครงการวิจัย ทุนการศึกษา และเพื่อผลประโยชน์ของทางราชการในอัตราร้อยละ

0.1 ของผลผลิตรวม แต่ไม่น้อยกว่า 1,500,000 บาทต่อปี ต่อกลุ่มประทานบัตรตลอดอายุ

ประทานบัตร

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ

ส่วนราชการในส่วนภูมิภาค

3. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากสัญญาสัมปทาน (ต่อ)

3.1 จัดเก็บผลประโยชน์พิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐไม่เป็นไปตามเงื่อนไขท้ายประทานบัตร

- ผู้ถือประทานบัตรค้างชำระเงินผลประโยชน์พิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐ จากการตรวจสอบ พบว่า บริษัท ก และบริษัท ข ค้างชำระเป็นเงินผลประโยชน์พิเศษฯ รวมเป็นเงิน 108,491,845.00 บาท

- ผู้ถือประทานบัตรไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขเพิ่มเติมของผลประโยชน์พิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐ บริษัท ก ได้เสนอผลประโยชน์พิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐ จากการตรวจสอบ ไม่พบหลักฐานและข้อมูลการชำระผลประโยชน์พิเศษตามเงื่อนไขดังกล่าว

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ ส่วนราชการในส่วนภูมิภาค

3. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากสัญญาสัมปทาน (ต่อ)

- มอบเงินให้ อปท. และชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตประทานบัตรเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่น ในอัตราร้อยละ 0.1 ของผลผลิตรวม แต่ไม่น้อยกว่า 1,500,000 บาทต่อปี ตลอดอายุประทานบัตร

3.2 การจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ไม่เป็นไปตามพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ โดยจัดเก็บค่าไฟฟ้าตาม ค่า PP ตามช่วงเวลากลางวันที่ทำการโม่ บด และย่อยหิน โดยไม่คิดจากค่าพลังงานไฟฟ้า ft ตามหลัก วิธีการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ตามหนังสือแจ้งค่าไฟฟ้า ทำให้จัดเก็บต่ำไป 436,809.24 บาท

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ ส่วนราชการในส่วนภูมิภาค

3. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากสัญญาสัมปทาน (ต่อ)

3.3 ผู้ถือประทานบัตรจัดทำบัญชีแสดงการผลิตแร่ไม่ครบถ้วนตามประกาศกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรายงานทำเหมือง พ.ศ. 2562 ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถสอบยันความถูกต้องครบถ้วนของปริมาณแร่ที่ผลิตได้กับรายงานการทำเหมืองแร่ประจำเดือน และการจัดเก็บรายได้ค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บนั้นถูกต้อง และครบถ้วนหรือไม่

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ

ส่วนราชการในส่วนภูมิภาค

3. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากสัญญาสัมปทาน (ต่อ)

3.4 การดำเนินการตามคำพิพากษาศาล มีข้อมูลการฟ้องคดีกับบริษัท ก ค้างชำระค่าภาคหลวงแร่ 15,716,880.90 บาท กรมบัญชีกลางอนุมัติให้ผ่อนชำระ ต่อมาในชั้นใกล้เคียงข้อพิพาทคู่ความทำสัญญา ประนีประนอมยอมความ ยอมผ่อนชำระให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๐ ปี (ปี ๒๕๖๒) แต่จากการตรวจสอบไม่มีข้อมูลการรับชำระภาษีดังกล่าว

3.5 การควบคุมภายใน

- ขาดการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560
- ขาดความเชื่อมโยงของข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานเหมืองแร่และความสอดคล้องของปริมาณแร่

ที่ผลิตได้กับปริมาณแร่คงเหลือยกมาของแต่ละเดือน

ข้อบกพร่องจากการตรวจสอบ ส่วนราชการในส่วนภูมิภาค

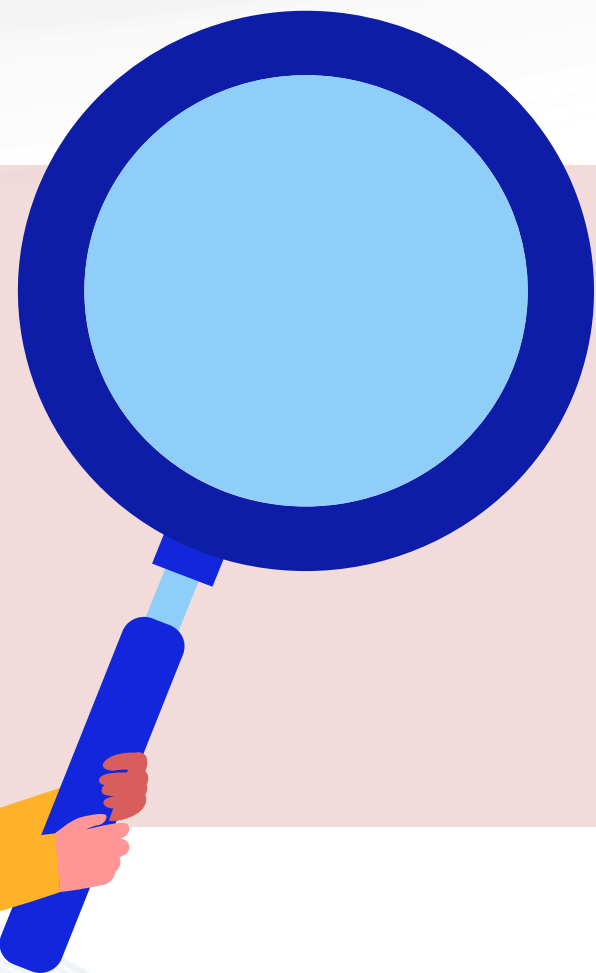
3. การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้จากสัญญาสัมปทาน (ต่อ)

- ขาดการควบคุมและตรวจสอบให้ผู้ถือประทานบัตรดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขการอนุญาตแบบท้ายประทานบัตร
- ขาดการประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันทั้งในส่วนของขั้นตอนการปฏิบัติงาน การตรวจสอบ ข้อมูลการผลิต ข้อมูลทางวิชาการ การประสานข้อมูล ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดผลประโยชน์ต่อทางราชการ
- ขาดการติดตามการดำเนินการตามคำพิพากษาของศาล การชำระผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษ

เปิดใจ ไขปัญหา
เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

กรณีศึกษา : การตรวจสอบ การจัดเก็บรายได้ ส่วนกลาง

ส่วนกลาง

รายได้

ข้อตรวจพบ

การจัดเก็บภาษี

หน่วยงานผู้มีหน้าที่เสียภาษี
ต้องดำเนินการตรวจสอบและ
กำหนดมาตรการให้ชัดเจน
รวมทั้งต้องมี
การสื่อสารข้อมูลให้ผู้เสียภาษี
รับทราบให้เป็นปัจจุบัน

การคำนวณฐานภาษีไม่ถูกต้อง

ผู้เสียภาษียื่นชำระภาษีไม่ถูกต้องครบถ้วน เช่น
ผู้เสียภาษีแจ้งปริมาณสินค้าที่ต้องเสียภาษีต่ำกว่า
ปริมาณสินค้าที่มีอยู่จริง

ผู้เสียภาษีไม่ได้รับสิทธิยกเว้นการเสียภาษีหรือไม่
ได้รับสิทธิเสียภาษีตามมูลค่าในอัตราร้อยละศูนย์

การบันทึกบัญชีระบบ GFMIS ผิดรหัสบัญชี

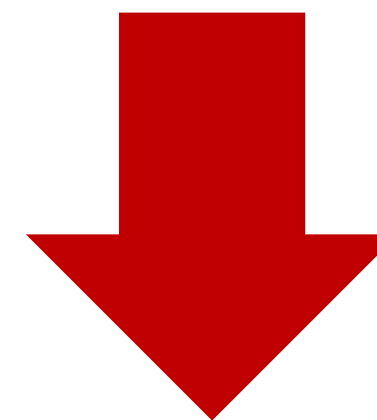

การบันทึกบัญชีโดยใช้รหัสบัญชีไม่ถูกต้อง

- รายการภาษีผลิตภัณฑ์ที่ใช้เป็นเครื่องดื่ม จะบันทึกรายการภาษีในบัญชีรายได้ภาษี Non-alcoholic แต่ถูกบันทึกในบัญชีรายได้ที่ไม่ใช่ภาษี

✘ รายได้ที่ไม่ใช่ภาษี

ภาษีจากผลิตภัณฑ์ที่เป็น
เครื่องดื่มน้ำหวาน

รายได้ภาษี Non-alcoholic

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

หมวด 3 วินัยการเงินการคลัง

ส่วนที่ 2

รายจ่าย

ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

มาตรา 37 หน่วยงานของรัฐจะก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายเงินได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมาย

มาตรา 38 ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินมีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎหรือตามที่ได้รับอนุญาตให้จ่าย

มาตรา 39 การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บ รักษาเงิน และการนำส่งคลัง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรี

ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

มาตรา 42 หน่วยงานของรัฐซึ่ง มิใช่ส่วนราชการต้องจัดให้มีการวางหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงิน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายว่าด้วย การนั้นบัญญัติไว้ โดยต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้

หมวด 4

การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ

มาตรา 79 ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

ด่วนมาก

ที่ กค ๐๔๐๙.๓/ ก ๑๐๙

กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับ
หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ ผู้บัญชาการ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร ผู้ว่าการ หัวหน้ารัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น และหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐตาม
พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับ
หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่
๒๐ เมษายน ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุม
ภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

หลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง

ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่สมควรให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการควบคุมภายในเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ หลักเกณฑ์นี้เรียกว่า “หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ หลักเกณฑ์นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่กระทรวงการคลังประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้หน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐที่แนบท้ายหลักเกณฑ์ฉบับนี้

ข้อ ๔ กรณีหน่วยงานของรัฐ มีเจตนาหรือปล่อยปละละเลยในการปฏิบัติตามมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กระทรวงการคลังกำหนดโดยไม่มีเหตุอันควร ให้กระทรวงการคลังพิจารณาความเหมาะสมในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของหน่วยงานของรัฐ ดังกล่าว ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ต่อไป

เปิดใจ ไขปัญหา
เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อตรวจพบด้านรายจ่าย

เปิดใจ ไขปัญหา

เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อตรวจ

พบ

ส่วนภูมิภาค

ค่าเช่าบ้าน

กรณีศึกษา : รายจ่าย

ปัญหาการเบิกจ่ายเงิน

- ค่าเช่าบ้าน
- ค่าเช่าซื้อ

พ.ร.บ.วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561
มาตรา 38 และ มาตรา 39

- การเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามระเบียบ เช่น อยู่บ้านหลังที่ 1 แต่สัญญาเช่าเป็นหลังที่ 2
- การเบิกจ่ายเกินสิทธิ (วงเงิน)
- เบิกจ่ายตามสัญญาเงินกู้(กรณีเช่าซื้อ)
- เบิกจ่ายค่าเช่าบ้านแต่ไม่ได้อยู่อาศัยจริง

- พระราชกฤษฎีกา ค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2549 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เปิดใจ ไชยปัญญา
เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อตรวจ

พบ

องค์กร

ปกครอง

ส่วนท้องถิ่น

ค่าเช่าบ้าน

กรณีศึกษา : รายจ่าย

ปัญหาการเบิกจ่ายเงิน

- ค่าเช่าบ้าน
- ค่าเช่าซื้อ

พ.ร.บ.วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561
มาตรา 42

- การเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามระเบียบ
- การเบิกจ่ายเกินสิทธิ (วงเงิน)
- เบิกจ่ายตามสัญญาเงินกู้(กรณีเช่าซื้อ)
- การบันทึกรายการบัญชีในระบบบัญชีไม่ถูกต้อง

- ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 6 และข้อ 14
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0808.2/ว 5862 ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2559

เปิดใจ ไขปัญหา

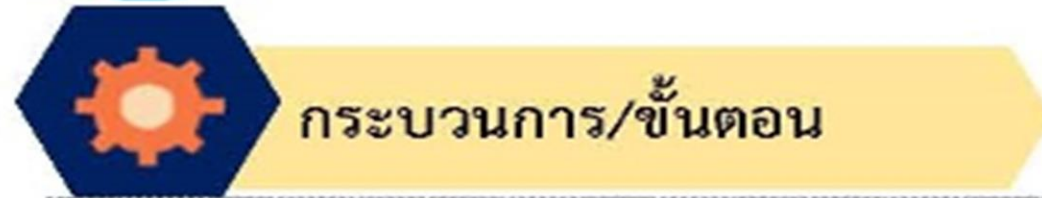
เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

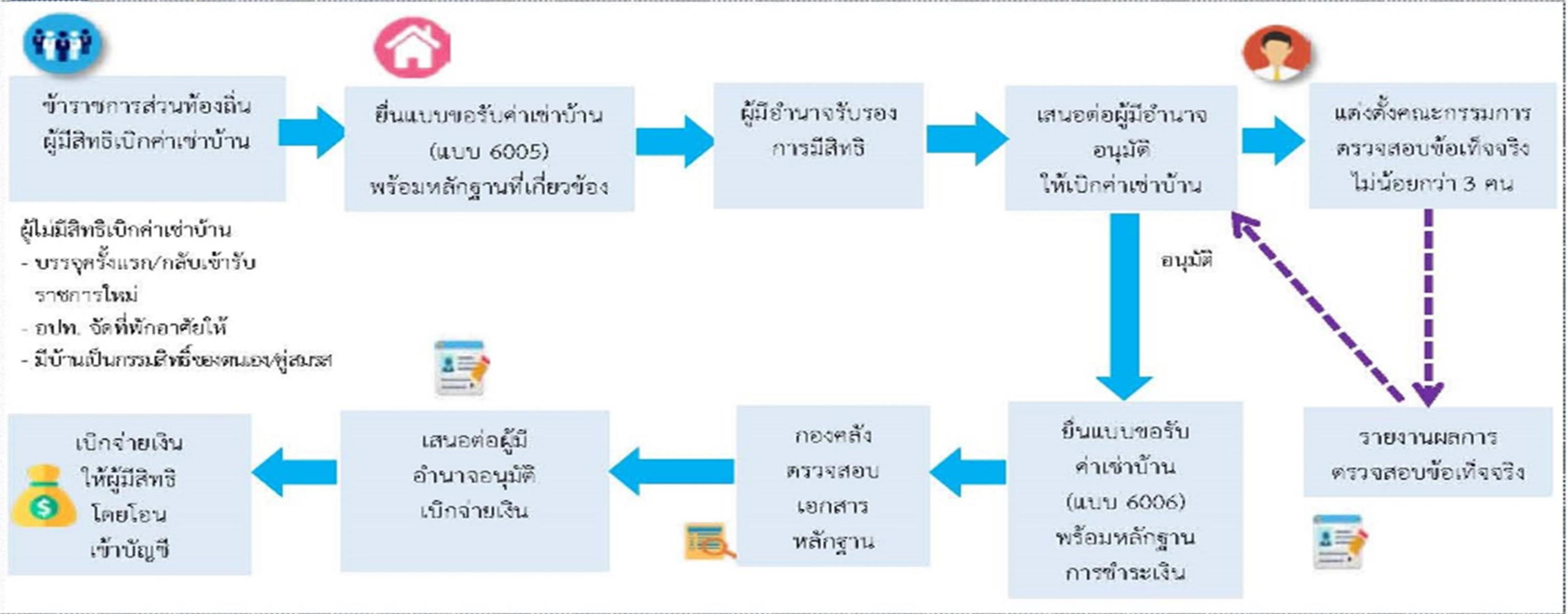
(การเบิกค่าเช่าบ้าน)

ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่น

กระบวนการ/ขั้นตอน

เปิดใจ ไชยปัญญา
เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อตรวจ

พบ

ส่วนภูมิภาค

กรณีศึกษา : ค่าใช้จ่ายฝึกอบรมและศึกษาดูงาน

เบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน
ไม่เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนด

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่าย
ในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุม
ระหว่างประเทศ พ.ศ. 2549 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม

- เบิกค่าใช้จ่ายสำหรับผู้เข้าร่วมอบรม สัมมนา ให้กับผู้ที่
ที่ไม่ได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมอบรม สัมมนา หรือ เข้า
อบรมไม่ครบตามหลักสูตร
- ระยะเวลาการฝึกอบรม และจำนวนคนไม่เหมาะสม
ตรงตามข้อเท็จจริง เช่น อบรมจริงเพียงครึ่งวัน ที่
เหลืออีก 2 วันไปดูงานในแหล่งท่องเที่ยว และจำนวน
ผู้เข้ารับการอบรม มากกว่าขนาดของห้องหรือ
สถานที่ที่จัดฝึกอบรม

กรณีศึกษา : ค่าใช้จ่ายฝึกอบรมและศึกษาดูงาน

ข้อตรวจพบ

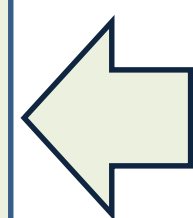
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม และการเข้ารับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. 2557

เบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการและ ไม่เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนด

- ทัศนศึกษาดูงานที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลัก ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการศึกษาดูงาน เช่น มีการเบิกค่าบัตรเข้าชมงานแฟนตาซี
- เบิกค่าเบี้ยประกันชีวิต ในการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน
- เบิกค่าเช่าที่พัก/ ค่าอาหารเกินกว่าอัตราที่กำหนด

เปิดใจ ไชยปัญญา

เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อตรวจพบ

การฝึกอบรมและศึกษาดูงาน

ทริปเพิ่มวิสัยทัศน์

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. การศึกษาดูงานควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม และสามารถนำมาพัฒนาและต่อยอดเศรษฐกิจในพื้นที่ด้วย
2. กลุ่มเป้าหมายต้องชัดเจน และมีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรง
3. การเบิกจ่ายต้องเป็นไปตามระเบียบฯ และคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับตามวัตถุประสงค์โครงการอย่างแท้จริง
4. ควรมีการประเมินโครงการและจัดทำรายงานหลังการฝึกอบรมศึกษาดูงานด้วย

รายจ่าย

ข้อตรวจพบ

การเบิกค่ารักษาพยาบาล

ไม่เป็นไปตามสิทธิที่กรมบัญชีกลางกำหนด

พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับ
การรักษาพยาบาล พ.ศ. 2553

ระเบียบการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล

หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วย
วิธีการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

สิทธิ

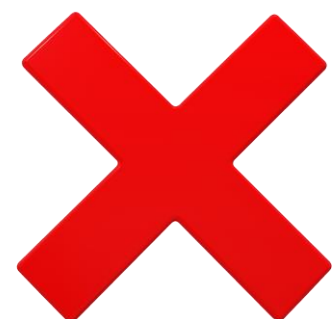
สิทธิ

รายจ่าย

ข้อตรวจพบ

การเบิกค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

ค่าเบี้ยเลี้ยง

ค่าที่พัก

ค่าพาหนะ

การนับเวลา

เบิกจ่ายจริง/
เหมาจ่าย

เบิกจ่ายจริงเป็นไป
ตามสิทธิ

ค่าใช้จ่ายฝึกอบรม

รายจ่าย

ข้อตรวจพบ

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ. 2549 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ.2555

ผู้จัดฝึกอบรม

ผู้เข้ารับ
การฝึกอบรม

ค่าอาหาร

ค่าที่พัก

ค่าใช้จ่าย

อนุมัติโดยผู้มีอำนาจ

อัตราตามระเบียบกำหนด

~~อบรมทิพย์~~

ข้อตรวจพบ

รายจ่าย
เงินเดือน

การจ่ายเงินโดยใช้
ระบบGFMIS

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่าย
เงินเดือนเงินปี บำเหน็จบำนาญเงินประจำตำแหน่งเงินเพิ่ม
และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. 2550

- โอนเงินเข้าบัญชีตนเอง
- โอนเงินให้ผู้ไม่มีสิทธิ (เสียชีวิต/ลาออก)
- จำนวนเงินไม่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

ตรวจสอบตัวตนก่อนจ่าย

สอบยันกับหน่วยราชการสถานะข้าราชการ

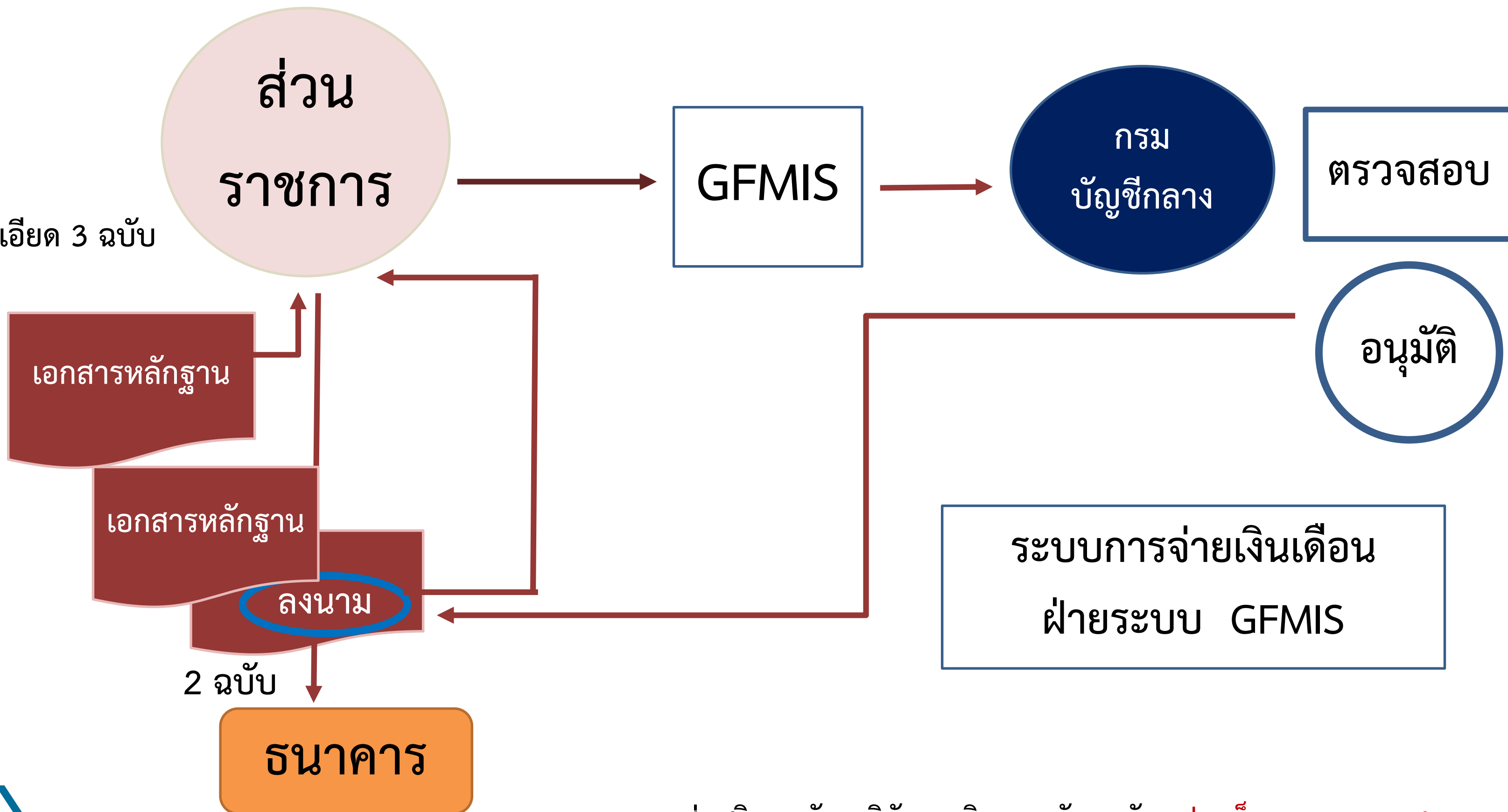

เปิดใจ ไชยปัญญา

เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

เอกสารรายละเอียด 3 ฉบับ

ข้อตรวจพบ

**รายจ่าย
เงินตอบแทน**

- มีการเบิกจ่ายซ้ำซ้อนกับการเดินทางไปปฏิบัติราชการนอกสถานที่
- เบิกจ่ายอัตราไม่ถูกต้องเกินอัตรา เกินชั่วโมงที่สามารถเบิกจ่ายได้
- การนับเวลาการปฏิบัติงาน

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ พ.ศ. 2550

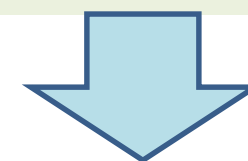
“เงินตอบแทน” หมายความว่า เงินที่จ่ายให้ข้าราชการที่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ปกติ โดยลักษณะงานส่วนใหญ่ต้องปฏิบัติงานในที่ตั้งสำนักงานและได้ปฏิบัติงานนั้นนอกเวลาราชการในที่ตั้งสำนักงาน

ข้อตรวจพบและ
ข้อควรระวัง

ระเบียบ/
กฎหมาย

- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งไม่ทราบว่ามียอดเงินสะสมคงเหลือเท่าใด เนื่องจากไม่มีการปิดบัญชีเมื่อสิ้นปีงบประมาณ หรือจัดทำบัญชีไม่เป็นปัจจุบัน
ดังนั้น ก่อนการใช้จ่ายเงินสะสมต้องตรวจสอบยอดเงินสะสมคงเหลือให้ถูกต้องก่อนการอนุมัติ

- ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง และต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

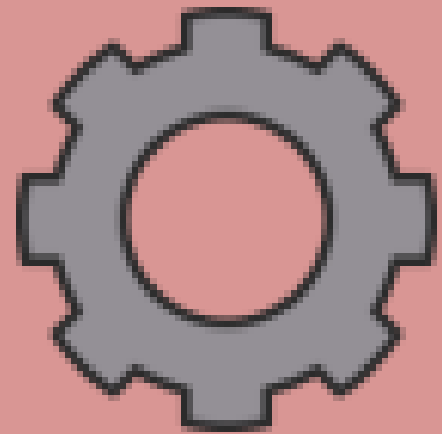

เปิดใจ ไชยปัญญา
เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

กรณีศึกษา : การใช้จ่ายเงินสะสม

การใช้จ่ายเงินสะสม

กระบวนการ/ขั้นตอน และระยะเวลา

สภาท้องถิ่นอนุมัติ

- อยู่ในอำนาจหน้าที่
- บริการชุมชนและสังคม
- เพิ่มพูนรายได้ของ อปท.
- บำบัดความเดือดร้อนของประชาชน
- อยู่ในแผนพัฒนา อปท.

ก่อนนี้ผูกพัน
ภายใน 1 ปี
ถัดไป

1 ปีถัดไป

หากไม่ดำเนินการ
ภายใน 1 ปี ถัดไปเงิน
สะสมพับไป

ผู้บริหารท้องถิ่น
อนุมัติ

- 1.รับโอน เลื่อนระดับ
- 2.เบิกเงินตามสิทธิในระหว่างปีงบประมาณ
- 3.กรณีฉุกเฉินมีสาธารณภัย

กรณี 1 และ 2 ให้ถือ
เป็นรายจ่ายในปีนั้น

กรณี 3 ตามความ
จำเป็น ตามฐานะ
การคลัง

ให้ทันต่อ
เหตุการณ์

เปิดใจ ไขปัญหา
เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

กรณีศึกษา : การทุจริตในการเบิกจ่ายเงินผ่านระบบ

KTB Corporate Online

KTB Corporate Online

นางสาวอัญชิสา ร่มสายหยุด
ผู้ช่วยผู้ตรวจเงินแผ่นดิน (สตถ.11)

100

การส่งเสริมการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ : **ประเด็นจากการตรวจสอบการเงิน**

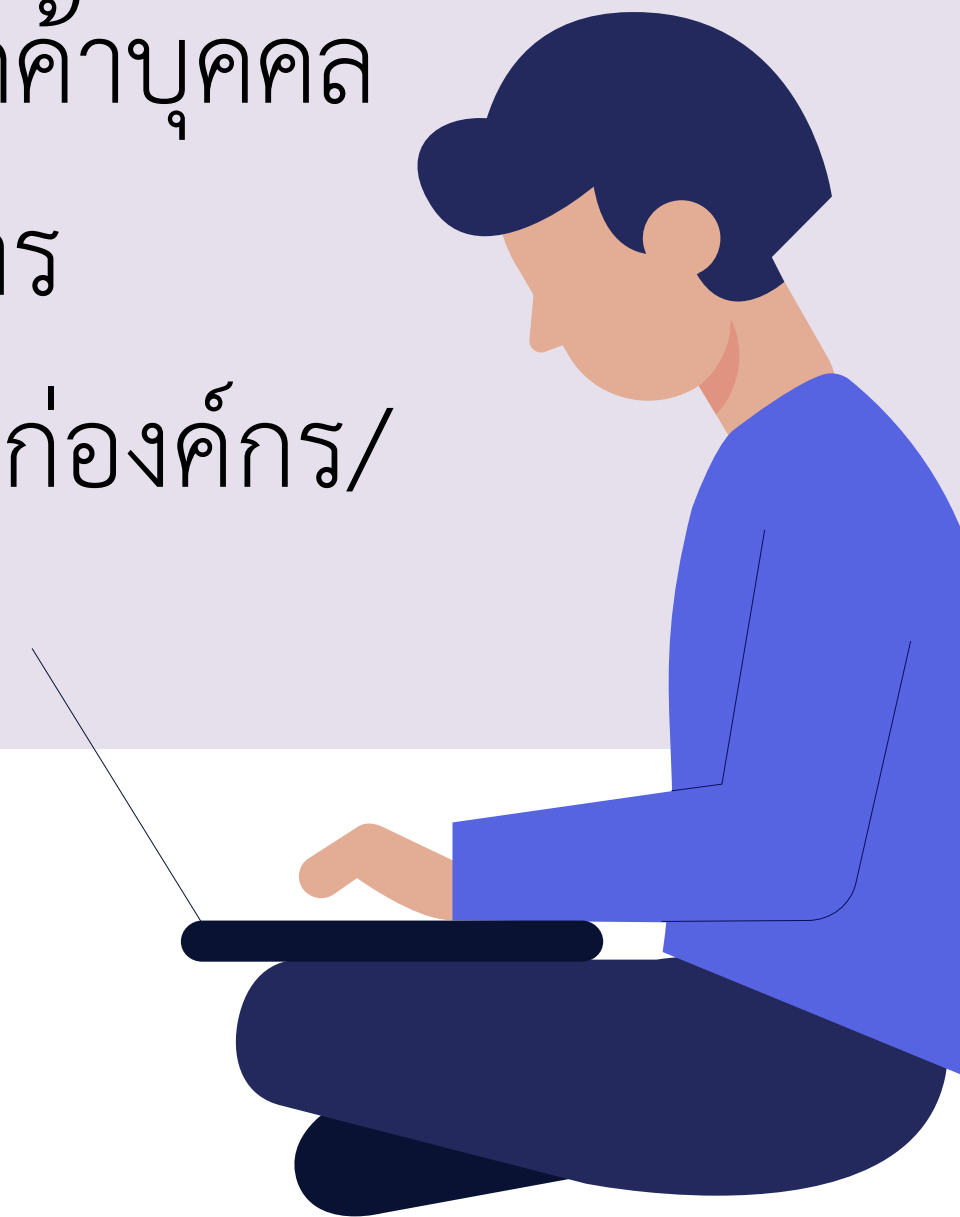

ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558 เห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) ซึ่งมีแผนงานโครงการงาน e-Payment ภาครัฐ เป็นโครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว และเห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์และแก้ไขกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลักดันการรับจ่ายเงินระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชนให้เป็นการรับจ่ายเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนราชการและราชการส่วนท้องถิ่นจึงได้กำหนดให้หน่วยงานในสังกัดของตนขอเปิดใช้บริการด้านการโอนเงิน (Bulk Payment) กับธนาคารกรุงไทยฯ ผ่านระบบ KTB Corporate Online

ระบบ KTB Corporate Online คือ บริการที่ธนาคารอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้านิติบุคคลหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งลูกค้าบุคคลธรรมดา โดยลูกค้าสามารถทำรายการธุรกรรมการเงินและบริหารด้านการเงินต่าง ๆ ด้วยตนเอง และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่องค์กร/หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจในการทำธุรกรรม

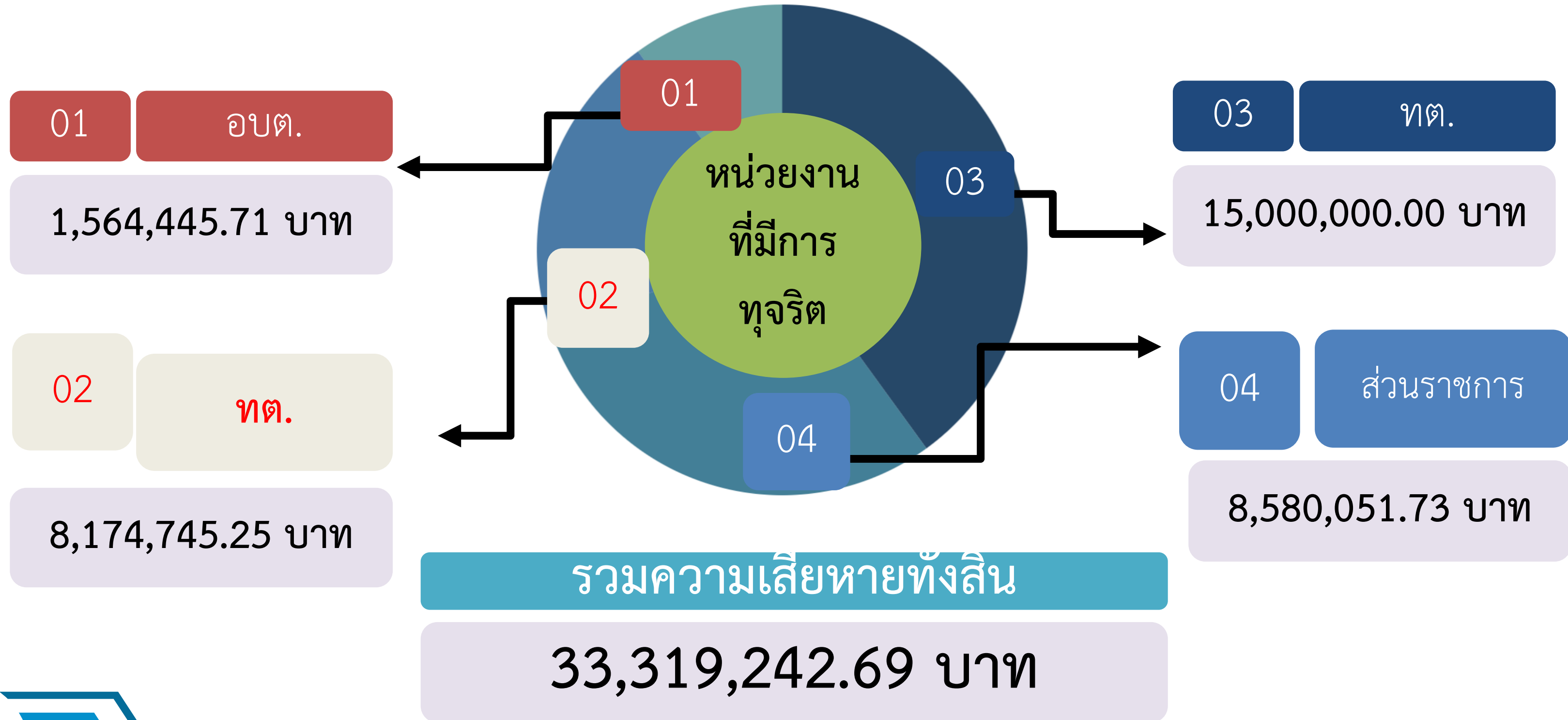

เปิดใจ ไขปัญหา

เพื่อรักษาวินัยการเบิกจ่ายการคลังของรัฐ

การตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online ในพื้นที่ สตภ.11 (จังหวัดนครสวรรค์)
ในงวดปีงบประมาณ 2565 พบการทุจริตจากการเบิกจ่ายเงินผ่านระบบ ของหน่วยงานทั้งในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นดังนี้

statement ของหน่วยรับตรวจ

เพื่อทราบถึงการโอนเงินจากต้นทาง

หลักฐานการจ่ายเงินจากระบบ
KTB Corporate Online

เพื่อใช้เป็นหลักฐานยืนยันว่าผู้กระทำความผิดได้ใช้ระบบ KTB Corporate Online เป็นเครื่องมือในการโอนเงินโดยทุจริตจากบัญชีต้นทาง ไปยังบัญชีปลายทาง

statement ของผู้กระทำความผิด

เพื่อทราบถึงปลายทางการโอนเงิน

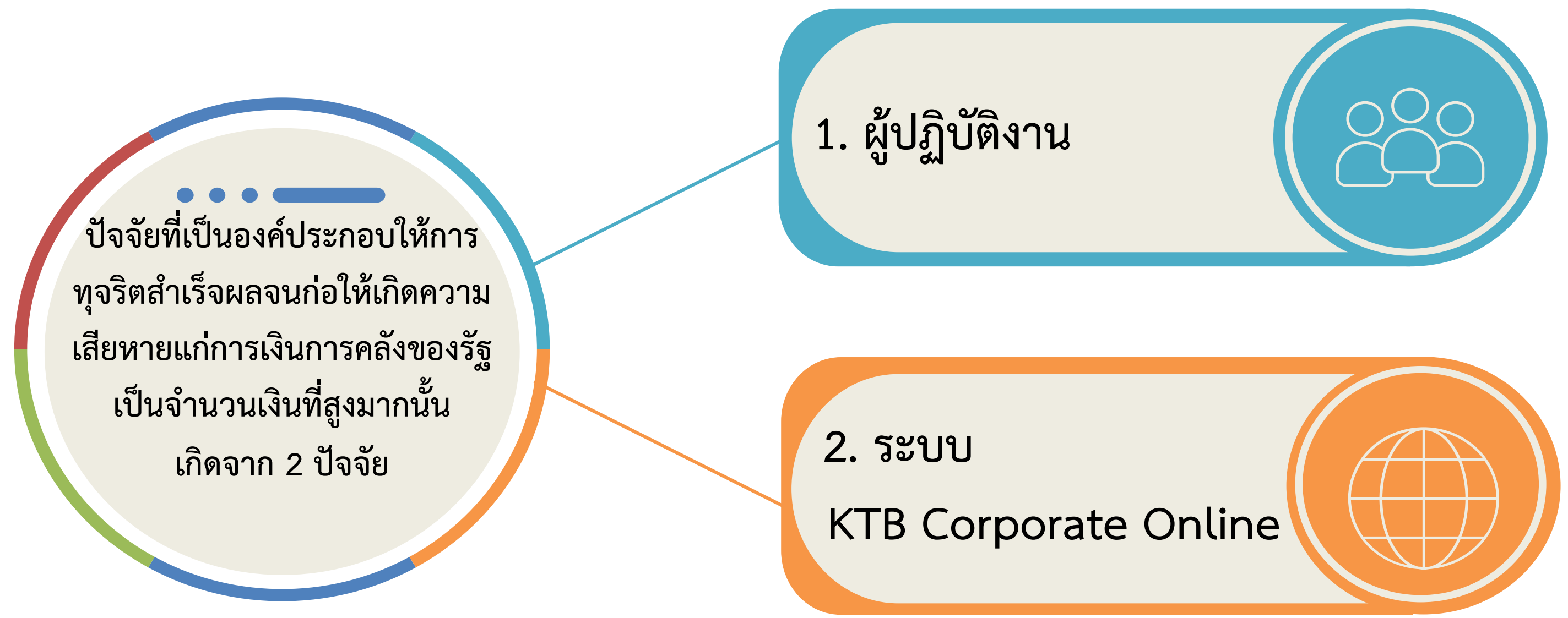

พยานบุคคล

เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่มักจะหลบหนีไม่มาปฏิบัติหน้าที่หลังจากถูกตรวจพบว่าได้กระทำการทุจริต เนื่องจากไม่กล้าสู้หน้าเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งไม่ยอมรับโทษที่ตนเองได้ก่อ ดังนั้นการประสานงานเพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำความผิดมาสอบสวนนั้นจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ต้องดำเนินการประสานไปยังญาติ รวมถึงตัวผู้กระทำความผิดเอง ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการสอบสวนของ สตง. อีกทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดได้ชี้แจงแสดงพยานหลักฐานของตน ตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินก่อนที่จะชี้มูลความผิด

ถอดบทเรียนการทุจริตการเบิกจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online ที่ได้จากการกระบวนการตรวจสอบข้างต้น

1. ปัจจัยจาก
ผู้ปฏิบัติงาน

1. ผู้บันทึกรายการ (Company User maker) มีเจตนาทุจริต

2. ผู้อนุมัติการเบิกจ่ายเงิน (Company User Authorizer)

- ละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบ
- ไม่รักษารหัสอนุมัติไว้เป็นความลับ

3. หัวหน้าหน่วยงานคลัง ไม่ดำเนินการตรวจสอบการจ่ายเงิน กับหลักฐานการจ่ายใน ทุกสิ้นวัน ตามระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่กำหนด

4. ผู้บริหารหน่วยงานราชการ ไม่ควบคุมกำกับดูแล และไม่ให้ความสำคัญกับการควบคุมภายใน

1. ปัจจัยจาก ผู้ปฏิบัติงาน (ต่อ)

หลังจากได้กระทำการทุจริตแล้วผู้กระทำความผิดจะ
ปิดบังการกระทำของตนด้วยวิธีการ

1

แก้ไข statement ของบัญชีต้นทางด้วยการ export ไฟล์ statement จากระบบ KTB Corporate online ออกมา เป็นไฟล์ excel แล้วทำการลบรายการที่ทุจริตโอนเงินเข้า บัญชีตนเองออกจาก statement ของบัญชีต้นทาง

2

จัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไปในระบบ e-LAAS เป็นเท็จ เพื่อปรับแต่งลดยอดบัญชีเงินฝากธนาคารในรายงาน การเงินให้เท่ากับจำนวนเงินที่โอนเข้าบัญชีตนเอง

เปิดใจ ไขปัญหา

เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

1. ระบบ KTB Corporate Online

สามารถเลือก export ไฟล์รายการ
เคลื่อนไหวทางบัญชี (statement)
เป็น ไฟล์ excel ได้

2. สามารถเลือกที่จะกดแจ้ง หรือไม่
แจ้งเตือนล่วงหน้า (Notification
Information) ไปยัง sms ,
e-mail ผู้อนุมัติ (Authorizer) ได้

3. ผู้อนุมัติการเบิกจ่ายเงิน
(Company User Authorizer)
สามารถกด Approve เพื่ออนุมัติการ
เบิกจ่ายได้ โดยที่ไม่จำเป็นต้อง
กดเข้าไปดูรายละเอียดการโอนแต่ละ
รายการ

2. ระบบ KTB Corporate Online

4. ระบบไม่มีการตรวจสอบ
รายชื่อผู้รับเงิน (Receiver
Name) ที่ระบบดึงข้อมูลมาจาก
ipay report กับเลขที่บัญชีเงิน
ฝากธนาคาร (Bank-Account)
ว่าข้อมูลทั้งสองถูกต้องตรงกัน
หรือไม่

5. ขั้นตอนการอนุมัติการเบิก
จ่ายเงิน ระบบ KTB ไม่ได้
กำหนดให้มีการกรอกรหัส OTP
ของผู้อนุมัติการเบิกจ่ายเงิน
(Company User Authorizer)

การส่งเสริมการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ : **ประเด็นจากการตรวจสอบการเงิน**

ผลกระทบต่อการเงินการคลังของรัฐ

การทุจริตกรณีข้างต้น ก่อให้เกิดความเสียหายแก่การเงินการคลังของรัฐ เป็นจำนวนที่สูงมากถึง 33,319,242.69 บาท โดยผู้กระทำการทุจริตส่วนใหญ่ได้นำเงินทั้งหมดไปเล่นการพนันออนไลน์ ไม่สามารถที่จะนำเงินมาคืนแก่ทางราชการได้ มีเพียง อบต. แห่งเดียวที่สามารถติดตามเงินคืนจากผู้กระทำความผิดได้ (1,564,445.71 บาท)

บทบาทของ สตง. ในการแก้ไขปัญหา

การดำเนินการเชิงป้องกัน

ได้ดำเนินการออกหนังสือป้องกันไปยังกระทรวงเจ้าสังกัดและกระทรวงมหาดไทย

ทั้งนี้กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความสำคัญกับหนังสือที่ สตง.11(จังหวัดนครสวรรค์) ออกรายงานป้องกันเป็นอย่างมาก โดยได้นำไปแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทราบและถือปฏิบัติ

กรณีศึกษา : การจ่ายเงินผ่านระบบออนไลน์

โครงการเพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชย ให้แก่ประชาชน ซึ่งได้รับผลกระทบ
จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

วัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ เยียวยาให้กับลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากการหยุดประกอบกิจการของ
สถานประกอบการที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19) ด้วยการจ่ายเงินชดเชย
รายได้ให้แก่ผู้ได้รับสิทธิ รายละ 5,000 บาทต่อเดือน เป็นระยะเวลา 3 เดือน

ข้อตรวจพบ

(Post Audit)

คุณสมบัติผู้ได้รับ
การช่วยเหลือ

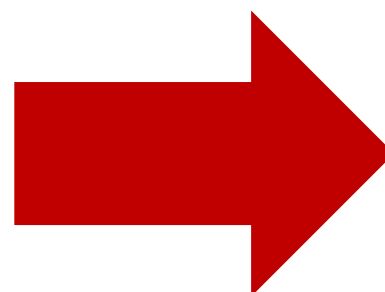
~~หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด~~

การสั่งปิดสถานประกอบการที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของ COVID-19 เช่น สนามมวย สนามกีฬา ผับ สถานบันเทิง โรงแรมสปา ฟิตเนส สถานบริการอื่น ๆ เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพและรายได้ของประชาชน

เสนอมาตรการ
ชดเชยรายได้

การอ่านรายงานของผู้สอบบัญชี

รายงานของผู้สอบบัญชี เป็นข้อมูลสำคัญที่แสดงไว้ในงบการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้รายงานการเงินมั่นใจในการแสดงข้อมูลตามข้อเท็จจริงตามแม่บทการรายงานทางการเงิน (มาตรฐานการบัญชี)

โดยผู้สอบบัญชีจะพิจารณาว่า

- รายงานการเงินที่จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีหรือไม่
- นโยบายการบัญชีที่หน่วยงานเลือกใช้มีความสมเหตุสมผลหรือไม่
- มีการเปิดเผยข้อมูลที่เหมาะสมอย่างเพียงพอหรือไม่
- หรืออาจให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงานด้วย

ก่อนที่จะทำการอ่านรายงานการเงิน ต้องอ่านรายงานของผู้สอบบัญชีก่อนเสมอ

รายงานของผู้สอบบัญชี มี 4 รูปแบบ

- 1

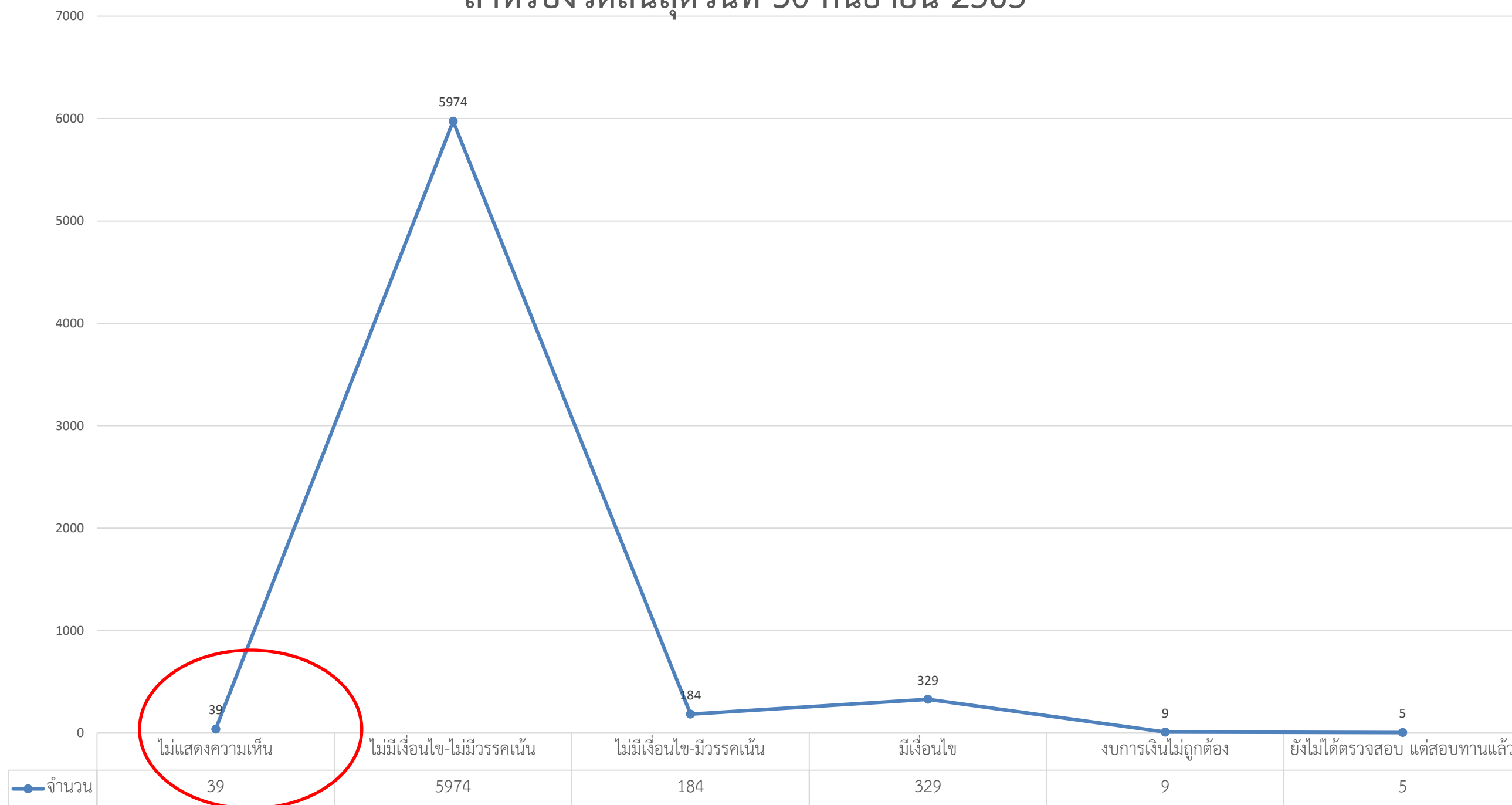
ไม่มีเงื่อนไข : (รายงานการเงินถูกต้อง เชื่อถือได้)
 ผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานได้ครบ ไม่พบข้อผิดพลาดที่สำคัญ
- 2

มีเงื่อนไข : (ให้ระวัง มีบางส่วนไม่ถูกต้อง)
 ผู้สอบบัญชีตรวจไม่ได้หรือพบข้อผิดพลาดบางรายการ
- 3

แสดงความเห็นว่ารายงานการเงินไม่ถูกต้อง (ให้ระวังมากขึ้น)
 ผู้สอบบัญชีทำงานแล้วเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง
- 4

รายงานว่าไม่แสดงความเห็น (ให้ระวังมากที่สุด)
 ผู้สอบบัญชีไม่สามารถทำงานได้หรือเกิดความไม่
 แน่นอนกับหน่วยงานอย่างมาก

ภาพรวมการออกรายงานของผู้สอบบัญชี สำหรับงวดสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565

รายงานของผู้สอบบัญชี อย่างมีเงื่อนไข

ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข เมื่อเห็นว่ามีความผิดใดกรณีหนึ่งหรือหลายกรณีต่อไปนี้ มีสาระสำคัญ (แต่ไม่แพร่กระจาย)

1. รายงานการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ
เช่น ตัวเลขในรายงานการเงินผิด หรือ ไม่เปิดเผยข้อมูล หรือ
เปิดเผยข้อมูลไม่เพียงพอ

2. ไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ

ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นว่า **รายงานการเงินไม่ถูกต้อง**

ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นว่ารายงานการเงินไม่ถูกต้อง เมื่อผู้สอบบัญชีได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ และสามารถสรุปผลการตรวจสอบได้ว่าแต่ละรายการหรือผลรวมหลายรายการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญและแผ่กระจายในงบการเงิน **แบ่งได้ 2 กรณี**

1. กรณีตัวเลขผิด ไม่ว่าจะระบุจำนวนเงินที่ผิดได้หรือยังระบุจำนวนเงินที่ผิดไม่ได้ แต่จากหลักฐานการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีสรุปว่ามีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ

2. ไม่เปิดเผยข้อมูล/เปิดเผยข้อมูลไม่เพียงพอ

เปิดใจ ไขปัญหา
เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

ผู้สอบบัญชี รายงานไม่แสดงความเห็น

ผู้สอบบัญชีต้องไม่แสดงความเห็นต่อรายงานการเงินในรายงานของผู้สอบบัญชี
แบ่งได้ 2 กรณี ดังนี้

1. ไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสม
อย่างเพียงพอเกี่ยวกับรายการหรือข้อมูลใน
รายงานการเงิน ซึ่งมีผลกระทบต่อรายงานการเงิน
อย่างมีสาระสำคัญและแผ่กระจาย

2. มีความไม่แน่นอนที่สำคัญหลายสถานการณ์ ซึ่งอาจมี
ความสัมพันธ์กันและมีความเป็นไปได้ที่จะสะสม
ผลกระทบต่อรายงานการเงินเพิ่มมากขึ้น ทำให้ไม่
สามารถสรุปว่าจะแสดงความเห็นอย่างไร

ฝากไว้เพื่อเสริมสร้างวินัยการเงินการคลัง

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและ
ผู้บริหารของหน่วยงาน
ควรควบคุม สั่งการ ให้มีการ
แก้ไขปรับปรุงระบบควบคุม
ภายในในกระบวนการบริหาร
การเงินการคลัง และการจัดทำ
รายงานการเงิน

ฝากไว้เพื่อเสริมสร้างวินัยการเงินการคลัง

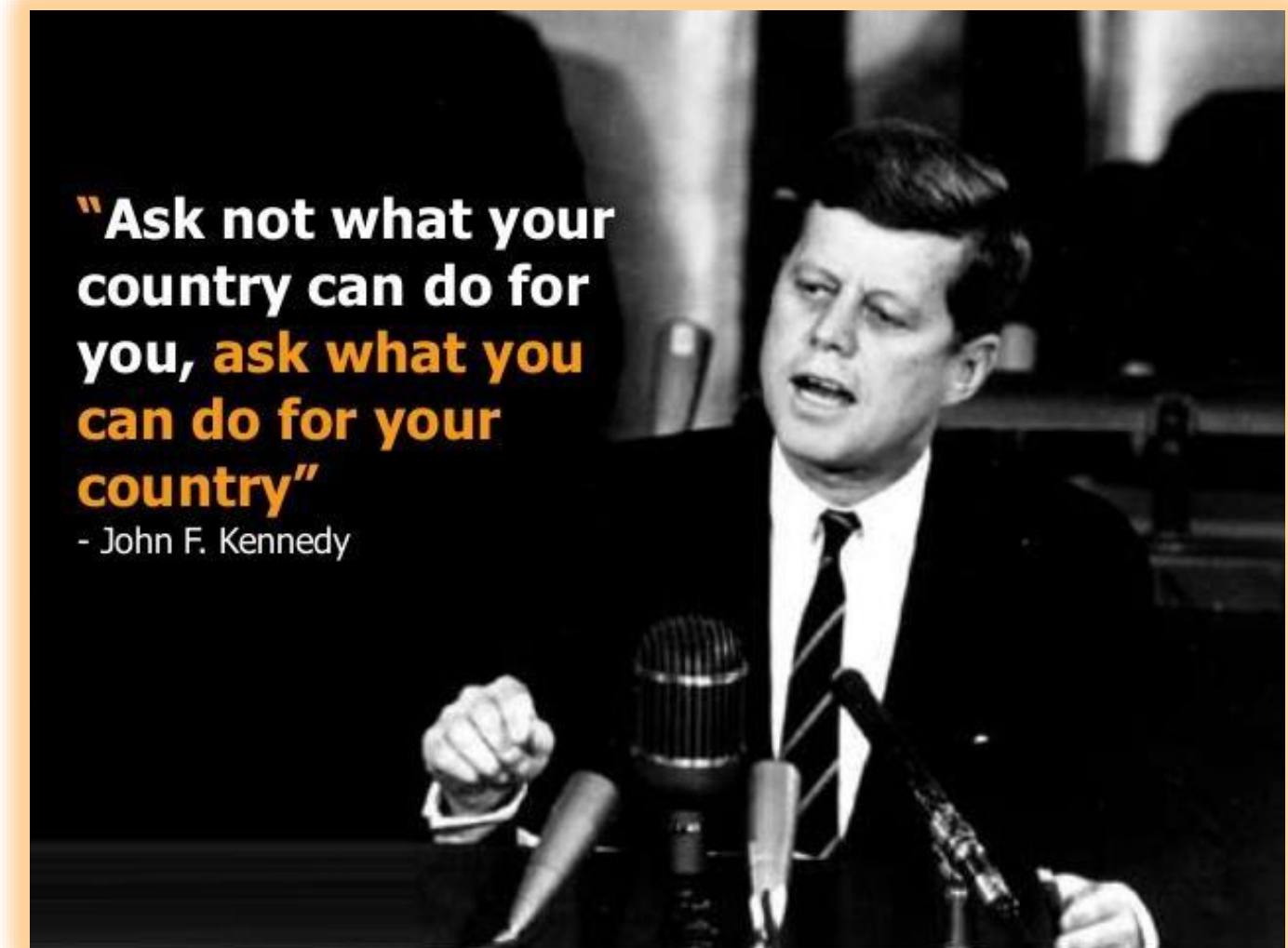

ฝากไว้เพื่อเสริมสร้างวินัยการเงินการคลัง

เปิดใจ ไขปัญหา

เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

เปิดใจ ไชยปัญญา

เพื่อรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐ

เงินของแผ่นดินนั้น
คือเงินของประชาชนทั้งชาติ

คณะวิทยากรจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน